

Bellpuig

REVISTA QUINZENAL
Nº 506 - ANY XXXV
Artà, 22 d'octubre 1994 (200 pts.)

**El Centre de
Salut a punt
d'obrir-se**

El dic construït al torrent d'Es Revolts es va estrenar, juntament amb el d'Es Cocons, a la torrentada de dia 11; però la del dia 18, com mostra la fotografia, va superar la seva capacitat de retenció i vessà al llarg de tota la paret. L'espectacularitat del salt va ser tota una novetat. I més ho va ser la seva utilitat perquè cal demanar-se què hauria passat si no hi ha arribat a ser.

En una setmana, dues torrentades

**El radar de la Talaia
Freda,
a la Comissió Insular
d'Urbanisme**

**Visita del bisbe per
la trobada 4ª Zona**

**La Banda de Música elegix
nova directiva**

Bellpuig
Revista quinzenal

Num. 506, 22 octubre 1994

Redacció i Administració:

Rafel Blanes, 10 - Artà. Apartat nº 96

Tel. i Fax 83 50 33

(contestador automàtic)

Dipòsit legal: PM 57-1969
Imp.: Tirrena S.A. (Manacor)

c/ Pintor Gris, 2 tel. 55 52 12

Redacció:

Julen Adrián

Joan Amorós

Guillem Bisquerra

Rafel Carrió

Antoni Esteva

Andreu Genovard

Sebastià Ginard

Jaume Morey

Francesc Munar

Climent Obrador

Rafel Pérez

Antònia Vives

Col.laboracions:

Miquel Dalmau

Joan Esteva

Maria Gelabert

Pere Ginard

Bartomeu Jaume

Miquel Mestre

Antoni Muñoz

Antoni Picazo

Jaume Sureda

Bartomeu Tous

Pere Vicens

Administració:

G. Bisquerra. Tf. 83 62 88.

Bellpuig no es responsabilitza del contingut dels articles que van firmats. No garanteix la publicació d'originals no demanats ni es compromet a donar-ne explicacions.

Bellpuig surt dos cops cada mes llevat dels extres de Sant Salvador i de Nadal.

Centre de Salut

És a punt de produir-se la transformació de la Unitat Sanitària Local en Centre de Salut. Fetes les obres, decidit l'equipament i a punt de culminar tota la tramitació del canvi de sistema, s'està a l'espera de fixar data per a l'obertura amb la nova qualificació. S'arriba a la fi d'una llarga aspiració que ara es consolidarà definitivament.

En el número anterior parlàvem de la rendibilitat d'una important inversió, inicialment qüestionada, com va ser la del Col·legi Municipal Lliure Adoptat, avui Institut. No són poques les semblances entre ambdós processos. En el fons hi ha una mateixa inspiració: tenir clar un projecte de futur i avançar-se en les fases preliminars de manera que altres organismes se sentin arrossegats per la dinàmica de la iniciativa municipal. Certament no basta voler, ni basta ser el primer a invertir. Cal la col·laboració dels altres organismes implicats en la consecució d'allò que es desitja. En aquest cas tant l'INSALUD com la Conselleria de Sanitat han fet costat sempre a l'esforç municipal i han atès les seves raons.

El punt crític va ser quan la revisió del mapa sanitari de la Comunitat Autònoma establia que el Centre de Salut de Son Servera emparàs aquell municipi i els de Sant Llorenç, Capdepera i Artà. Bellpuig se'n va fer ressò del problema al número del 24 de març de 1990 on es recollia que per al gener del 91 s'hauria de fer la revisió definitiva. La insistència municipal en les al·legacions va aconseguir finalment que es reconsiderés l'ordenació. Després hi va haver l'oposició de Capdepera, sobretot quan a l'octubre del 90 es va obrir el PAC d'Artà i Capdepera al l'Hospital d'Artà. Amb tot sembla que l'operació ha arribat a bon port i el Centre de Salut és a punt de ser una realitat definitiva. Alegrem-nos-en.

Aigües pluvials

Dia per dia, quatre anys després d'aquella inusitada ploguda del onze d'octubre de 1990, s'ha tornat produir a Artà una torrentada considerable. Per si no bastava, una setmana més tard s'ha repetit l'excés de pluja i un altre cop problemes semblants. Poc es pot fer quan la natura es desfà en agressivitat destructora, però els ciutadans no es resignen a estar a mercè de fenòmens imprevisibles però possibles, estadísticament esperats. Les pluges torrencials dins l'octubre, el mes habitualment més ploguer de l'any, només sorprenen els joves. Els vells ja han vist moltes vegades el fenomen per sorprendre-se'n massa.

No és que no hagin anat canviant les mesures de protecció davant aiguats en relació a, per exemple, fa quatre anys, però encara no semblen al nivell que es considera assolible i la revisió continua de les mesures lligades al sistema de predicció PREVIMET s'hauria de produir sense descans i extreure'n les conclusions pertinents. La zona de davant Na Batlessa, les properes a la sèquia i, sobretot, l'enclau Son Servera/Penya Rotja/Costa i Llobera ha tornat a patir la invasió de les aigües pluvials. Els veïns han reiterat a través de Bellpuig les seves queixes i la veritat és que les seves aspiracions semblen justes. Saben de la dificultat de les solucions, però demanen prioritat per aconseguir-les. A les portes del canvi de mil·lenni sembla que la defensa contra certes calamitats com les dels aiguats tardorals hauria d'estar resolta.

En canvi les preses construïdes per tal de frenar les torrentades i que s'han estrenat amb les del dies 11 i 18 han mostrat la seva eficàcia, més la del torrent d'Es Revolts que no la d'Es Cocons. En el primer cas la retenció del cabal d'aigua va ser definitiu dia 11 per evitar torrentades destructores com les d'altres ocasions. En canvi dia 18, en què no va poder detenir total l'avenguda, almenys va evitar que la torrentada esdevingués una catàstrofe general, que no és poc. El dic d'Es Cocons, en canvi, no s'ha mostrat tan eficaç. Com era previsible per la seva morfologia, la capacitat d'embassament és escassa ja que el desnivell és fort. Afegit al fet que només hi passa aigua quan hi ha torrentada forta, ja estava anunciat que la seva capacitat estaria ràpidament coberta, i així va ser. Amb tot no va ser com si no hi fos, però les aigües sortiren de mare, com es mostra al reportatge que publiquem.

I més dades: hom s'ha sorprès de comprovar com les grans parets han presentat esquerdes la primera vegada que han fet servei, ben visibles a Es Cocons dia 18. Els tècnics hi han girat visita d'inspecció però l'alarma ja s'ha produït. Com és possible, es demanen qui ho ha vist, que de noves presentin ja fugues? Caldrà aclarir-ho. Entretant sembla que es prepara la construcció urgent d'una sisena presa a la zona d'Es Partral.

Tot i lamentar les conseqüències perjudicials que tot excés provoca, tampoc no s'ha d'obviar l'aspecte positiu de les precipitacions d'aquest darrer mes. Els registres pluviomètrics publicats en l'anterior edició i els que avançem en aquesta corresponents a la primera meitat d'octubre mostren un comportament tranquil·litzador pel que pot suposar de recuperació d'aqüífers, tan malmenats per la sequera persistent d'aquests darrers anys. Si continua el règim de pluges encetat el mes de setembre, es podria capgirar la tendència a la baixa en què estàvem sumits en els darrers anys.

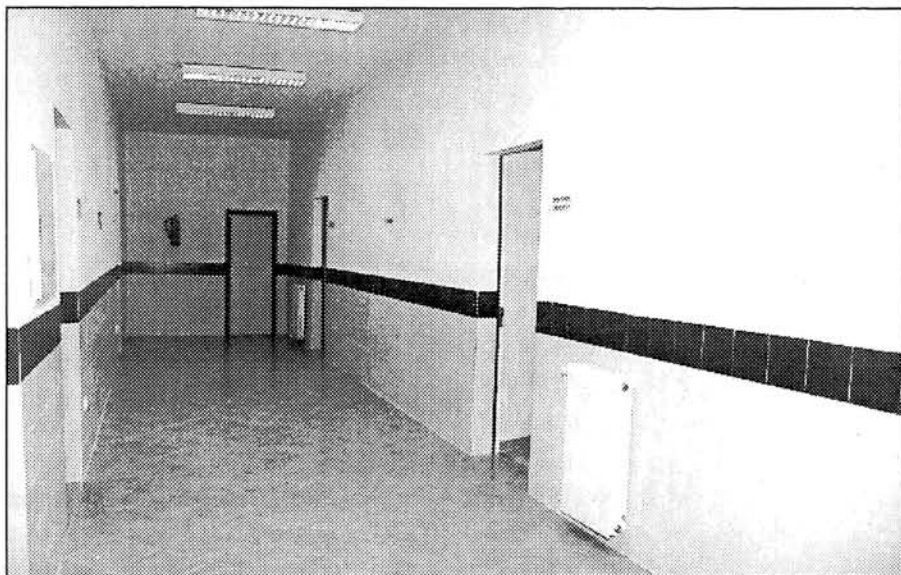
BELLPUIG
ÉS
FER POBLE
subscriviu-vos-hi

Campanya de
Normalització Lingüística

Acabades les obres, podria obrir-se dia 8 A punt el Centre de Salut d'Artà

Redacció.- Després de les obres realitzades durant aquest estiu, el Centre de Salut ja només necessita rebre els mobles i l'equipament per tal de poder ser inaugurat. En aquests dies havia d'haver començat aquesta darrera fase i s'havia de decidir la data exacta d'obertura, inicialment prevista per dia 8 de novembre. Entre el 31 d'octubre i el 4 de novembre el personal que s'ha d'integrar al Centre de Salut rebrà un curs de formació per tal d'assimilar el nou sistema de funcionament de l'assistència a partir del Centre.

Les obres

Tal com havíem informat en anteriors edicions, les obres d'adaptació de l'edifici de l'Hospital a les característiques de Centre de Salut consistien en condicionar el primer pis amb nous despatxos i sales d'espera per poder atendre els serveis que implicarà la nova funció.

A la planta baixa també s'hi han de fer algunes modificacions mínimes, que es faran al darrer moment. L'oficina de recepció s'ampliarà mitjançant l'avançament del taulell i ocuparà part de l'entrada actual. Així podrà disposar dels arxius i historials en lloc accessible. El despatx que actualment ocupa el doctor Muntaner serà traslladat al pis superior perquè la dependència serà destinada a magatzem. La seva actual sala

d'espera serà destinada a consulta d'infermeria.

En el pis de dalt, que les fotografies mostren abans de rebre el mobiliari, és on s'ha fet la part principal de les obres. Hi haurà el despatx del tercer metge, fins ara a la planta baixa. S'han habilitat més espais:

Una àmplia sala per a gimnàs maternal que també podrà ser usada per a reunions.

Una altre bloc el constituirà la unitat de pediatria, amb sala per a l'especialista, sala per a la infermera i sala d'espera.

Un altre despatx serà compartit pel coordinador del centre i per l'assistent

social que hi anirà a atendre els casos dues o tres hores diàries.

Una sala per a la comare i una altra per a infermeria completaran l'àrea assistencial. Continuarà havent-hi la zona de descans per al personal de guàrdia.

En el pis superior de moment s'hi han habilitat els serveis de rentadora i auxiliars. En una pròxima fase s'instal·larà un ascensor i s'acabarà de condicionar la segona planta.

Nous serveis

De les dependències que hem descrit crida l'atenció l'àrea de pediatria. Es tracta d'un servei nou de consulta

NECESITA USTED UN SEGURO?
ECESITA INFORMACIÓN DE LOS SEGUROS QUE HAY EN EL MERCADO?
ECESITA AMPLIAR LOS QUE YA TIENE CONTRATADOS?

PROFESIONAL TITULADO, QUE SIN NINGUN COSTE ADICIONAL, LE OFRECERA ASESORAMIENTO PROFESIONAL GARANTIZADO E IMPARCIAL QUE, SIN ESTAR VINCULADO A NINGUNA COMPAÑIA DE SEGUROS (PARA NO PERDER LA OBJETIVIDAD), LE ACONSEJERA LO QUE ES MEJOR Y MAS ADECUADO PARA USTED.

LE FACILITAMOS ASESORAMIENTO Y PRESUPUESTO SIN COMPROMISO SOBRE CUALQUIER SEGURO

**CATALINA
TH. BONNÍN**

CORREDOR DE SEGUROS INSCRITO EN EL REGISTRO DE LA DERECCION GENERAL DE SEGUROS.

carrer Quatre Cantons, 5 (07570 - Artà) - Tel. 83 60 22 - Fax. 83 60 85

diària d'un especialista amb infermera per ocupar-se de tots els infants fins a set anys, tant els que necessitin atenció mèdica en cas de malaltia, com la realització de campanyes de prevenció i promoció de la salut. A l'hora de redactar aquesta informació encara no se sabia si aquest especialista seria exclusiu per al Centre d'Artà (i un altre a la zona de Capdepera-Cala Rajada) o hauria de compartir l'atenció amb el municipi veí.

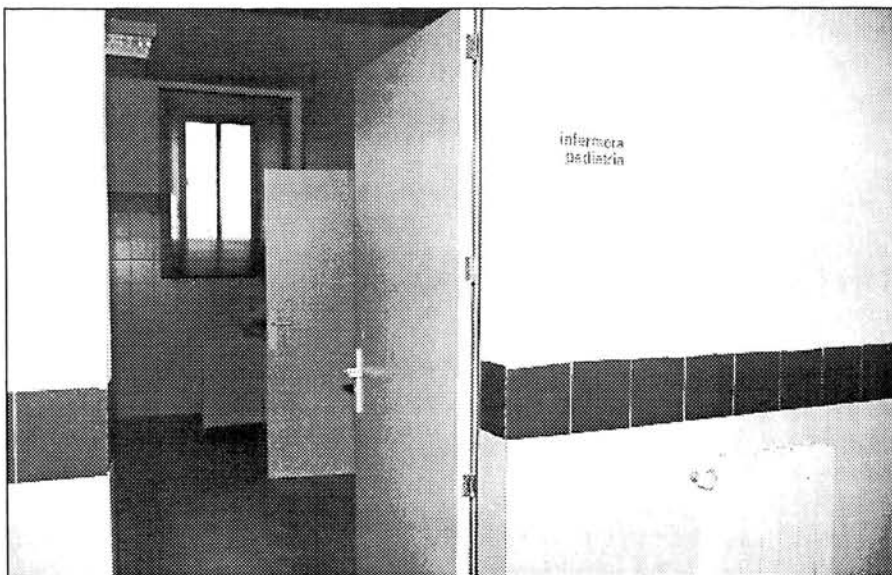
Una altra novetat és l'increment del personal d'infermeria: de les quatre professionals actuals es passarà a sis. Això haurà de permetre una capacitat més gran d'atenció en consulta d'infermeria i, de retop, de la dels metges.

Els horaris també es modifiquen i passen a ser de quatre a vuit hores, que inclouen les visites que calgui fer a domicili.

La Colònia de Sant Pere disposarà d'una visita diària d'infermera per a cures i injectables. Setmanalment, dues o tres visites de consulta d'infermera i, una o dues visites setmanals del metge.

En el nou Centre de Salut s'instaura com a element fonamental d'atenció dels pacients, l'història clínica. Fins ara cada metge la feia per al seu ús i pagada per l'Ajuntament. A partir d'ara s'estableix una protocol unitari. Estaran a disposició del Centre i els facultatius les elaboraran i mantendran sempre al dia.

També es podrà reclamar la pre-

sència dels especialistes per a l'assessorament, establir tractaments o consultar històries clíniques. Fins i tot en alguns casos certs equips, com el de salut mental format per un psiquiatre i un psicòleg, podran atendre directament en consulta els pacients.

Des del Centre s'establiran i es duran a terme Programes de Salut dirigits a grups de població, com per exemple, hipertensos, bronquitics, obsessos, diabètics, vacunacions, etc. seguint protocols establerts per a actuacions programades segons el grup de risc o característiques de l'assistència.

Objectius i condicionants

El treball en equip i de tipus comunitari és la principal finalitat del Centre de Salut. Permet tenir un

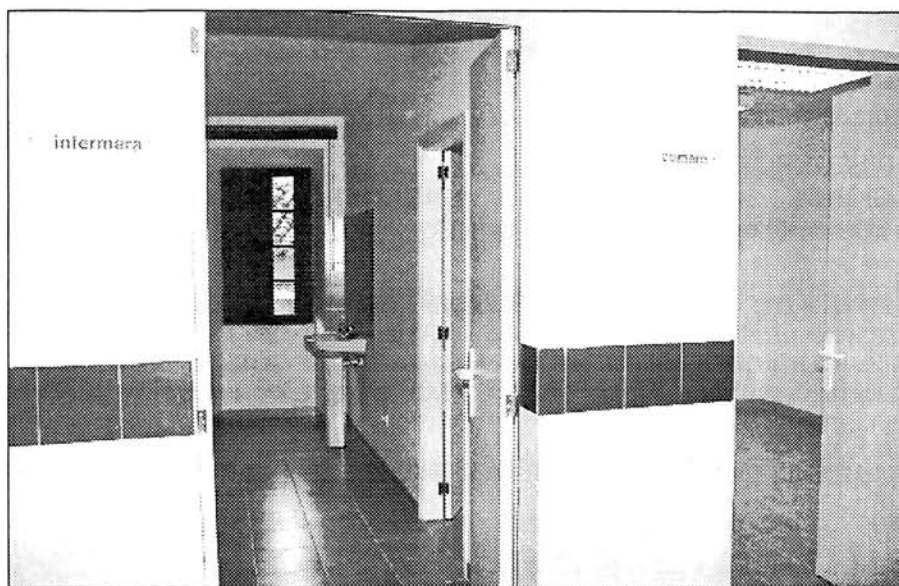
seguiment de tota la població i de la seva morbiditat i mortalitat i poder actuar sobre els factors de risc que la produeixen.

El Centre de Salut cobreix les necessitats dels habitants d'Artà i Capdepera, amb presència d'almenys un metge als dos centres entre les nou del matí i les nou de la nit. El tram horari de nit seria cobert només pel centre d'Artà, seu del Centre de Salut, per atendre les urgències. Tot el personal mèdic i d'infermeria adscrit als dos termes municipals s'integra ara al Centre de Salut.

Les noves regulacions impliquen, com a novetat, que l'equip mèdic de tot el Centre realitzi periòdicament sessions clíniques d'anàlisi conjunta de casos i actualització tècnica. Així l'estàndard de distribució del temps seria un 75% per a tasques d'assistència, que inclouria les consultes al centre i a domicili, un 15% per a la docència i investigació, i el 10% restant a feines de control i arxiu (realització i manteniment d'històries clíniques).

Tres són les tasques principals a desenvolupar des del Centre de Salut: assistència, prevenció i promoció de la salut.

Amb la nova organització s'espera que la relació de temps metge/pacient s'ampliï. Per una part el pediatra descarregarà la consulta dels metges com també hi incidirà en aquesta

major disponibilitat la instauració de les consultes d'infermeria.

No totes les novetats apunten tan clarament a la millora. La nova organització de l'assistència sanitària, centralitzada a partir del Centre de Salut, implica un canvi en les condicions laborals de la majoria del personal de la plantilla i es parla d'un cert malestar perquè això suposa, de fet, una reducció retributiva. El sous s'estandarditzen i desapareixen plusos i incentius, alhora que s'incrementa l'horari de prestacions. No sembla interessant que els professionals puguin interpretar el canvi en clau desfavorable pel que podria suposar de minva de motivació. Això, certament, no repercutirà igual en tots els integrants del Centre ja que alguns no n'estaran tan afectats i altres en sortiran beneficiats.

Però podria neutralitzar l'incentiu de professionalització que persegueix un Centre de Salut. Un dels professionals que ara s'integren en el Centre de Salut va ser molt explícit, «no hi ha il·lusió», va dir a **Bellpuig** quan comentàvem aspectes del nou sistema. Les sessions clíniques, les consultes i contactes permanents amb especialistes, la futura proximitat amb l'hospital comarcal, haurien de ser teòricament estímuls per millorar la capacitat i l'actualització contínua del personal. Aquesta possibilitat podria veure's compromesa amb unes mesures que a la pràctica resulten restrictives per a la majoria de la plantilla.

L'Ajuntament

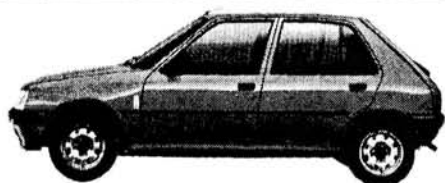
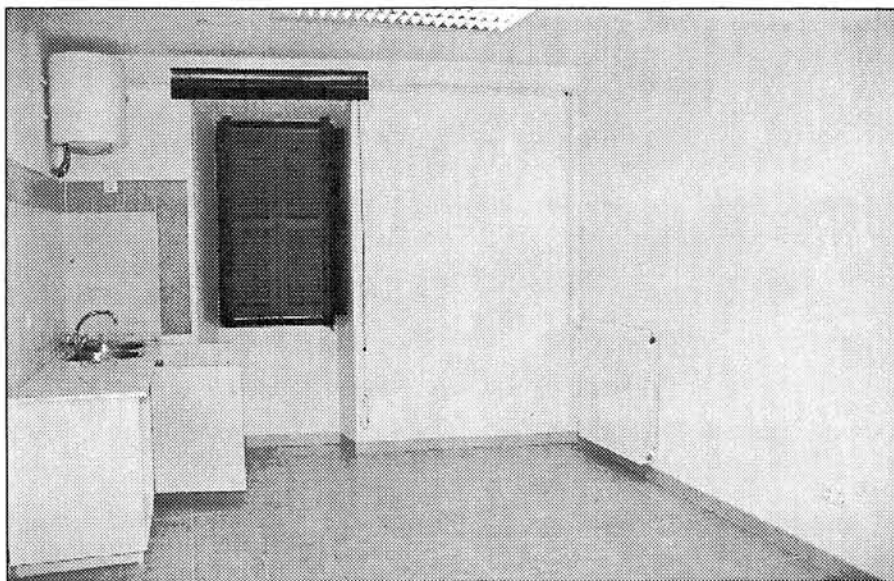
El canvi important es produirà a l'Ajuntament. Part de les seves funcions en qüestions de sanitat passaran directament a ser assumides pel Centre de Salut, com per exemple la mateixa campanya de vacunació que aquests dies s'ha iniciat, les de vacunació infantil, etc.

Un altre aspecte que tindrà una repercussió favorable serà el capítol de manteniment econòmic. El Centre de Salut serà íntegrament mantingut per l'INSALUD i l'Ajuntament deixarà de córrer amb les despeses de manteniment i aportacions en matèria de personal que fins ara havia fet. L'estalvi serà important. La cessió de l'ús de l'edifici, condicionat a la finalitat assistencial i de promoció de la salut, serà l'acord que en breu serà signat i que tancarà tot el procés. També en l'acord sobre l'equipament s'ha aconseguit una participació substancial de la Conselleria de

Sanitat.

El canvi suposarà una llarga gestió començada fa anys a partir de la primera redacció del mapa sanitari en què els termes d'Artà i Capdepera quedaven englobats dins l'àrea del Centre de Salut de Son Servera. Des de la construcció de la Unitat Sanitària, la seva conversió en Punt d'Assistència Continuada i la divisió de la inicial zona del Centre de Salut en dues, una de les quals amb seu a Artà, ha suposat un continuat esforç per aconseguir el Centre que és a punt d'obrir-se.

La xarxa sanitària del Llevant, que inclou Centres de Salut a Santanyí, Campos, Felanitx, Manacor, Vilafraça, Son Servera i Artà, i l'hospital comarcal de Manacor que s'inaugurarà en el primer trimestre de 1996, suposarà la culminació d'un canvi radical en les condicions assistencials de la comarca.

TALLERS DE REPARACIONS
Miquel Jaume Ferragut
VENDA D'AUTOMOBILS
NOUS I USATS

Taller: Pl. Conqueridor, 9 - Mostrador: C. Nou, 18
Tel. 83 63 01 - ARTÀ

ESTANC CAN CABRER
caça i pesca

Pau Cabrer Mestre
Ant. Blanes, 30 tel. 83 60 94 - Artà

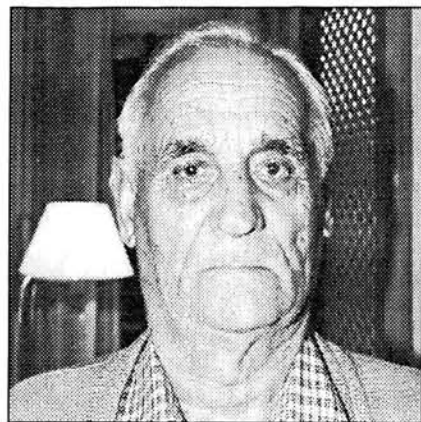
Què sabeu de remeis casolans per desenfitar, llevar fics...?

Rosario Caballero Torres

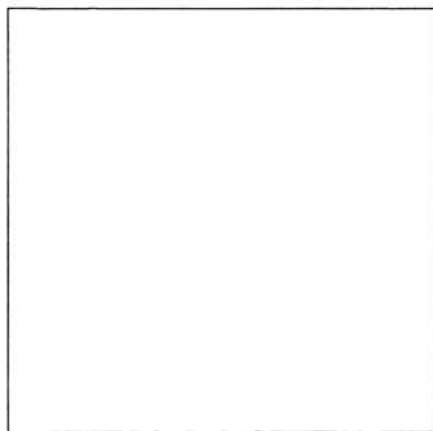
Un enfitat té malestar, no té gana, sol estar molt nerviós... Faig, amb un mocador corrent, tres midades des del colze fins a la punta del dits. Després si la persona està enfitada puc saber fins on arriba l'enfitament. Tot això ho faig mentre dic una oració per jo tota sola. Aquesta oració s'ha d'aprendre d'un sol cop el divendres sant. Ho vaig aprendre de fer de la meva tia, però tot el temps que va ser viva no ho vaig voler practicar. La recepta per curar-se és molt senzilla: posar-se un pedaç banyat d'esperit damunt la zona afectada i repetir l'operació dues o tres vegades seguides, al cap de tres dies l'enfitament ha baixat. Això només ho creu aquell que he desenfitat.

Tres de les persones que s'han mostrat disposades a parlar sobre la qüestió que els hem plantejat ho han fet amb la condició de no sortir fotografiades i, naturalment, hem accedit a la seva petició. No cal que assegurem que, tot i no haver-hi foto, les paraules corresponen a persones reals. Bellpuig es limita a reflectir unes opinions que hem recollit, sense fer-ne cap valoració.

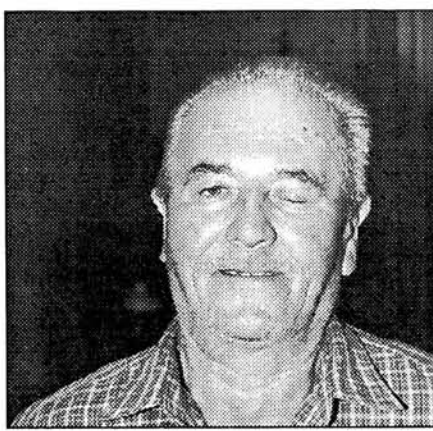
Joan Femenias Lliteras

Tothom em coneix com a Pau, perquè vaig néixer el dia d'aquest sant i segons em diuen la meva saliva ho cura tot, però jo no hi tenc massa fe. De petit em varen enganar perquè m'havien dit que res em feia res, i jo n'estava tot conveçut dels meus poders fins que un dia vaig espenyar un abeller amb les escorrejades i em deixaren ben arreglat, mon pare em va haver d'acompanyar al metge amb el carro. Però la veritat és que encara em ve gent a cercar perquè li posi saliva a damunt qualche picada. Anècdotes en podria contar moltes, però jo crec que tenir fe en una cosa és el que realment et cura.

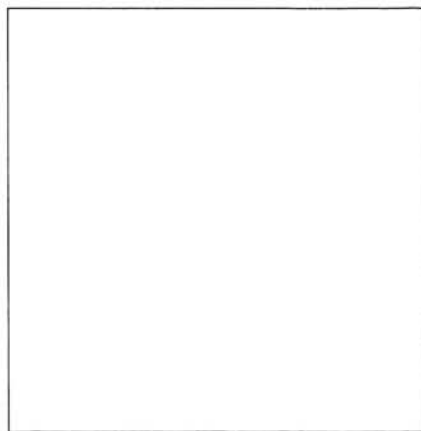
Anònim 2

De petita veia venir gent a ca nostra que venien a veure la padrina perquè els llevàs els fics. Els feia comptar i els deia que no hi pensassin més, intentava llevar importància a l'assumpte i sempre els acomiadava amb un «veurem, meiam». Per a mi era una curiositat molt grossa i un dia es va decidir a contar-me el secret, supòs que ella ja es sentia incapacitada per poder-ho fer més. No hi tenc una confiança cega en aquestes coses, crec que la curació depèn més d'un mateix que de res més, així i tot faig qualche cosa que no puc revelar. La gent ara se'n riu d'aquestes coses, però els que els han fuit els fics, n'estan ben contents.

Pere Ginard Cantó

Fa 20 anys tenia un fic enmig dels dits de la mà i no hi havia manera de fer-lo desaparèixer fes el que fes. Havia provat de fer creus de mata, caramulls de pedres, perquè deien que el qui el tomava l'agafava, però res d'això m'havia anat bé. Una persona em va dir que el tenia perquè el volia, la recepta era molt senzilla: m'havia de fregar el fic amb la panxa d'un granot. Això ho vaig fer per espai de tres dies seguits i al cap de tres setmanes, un dematí quan em vaig aixecar no em vaig veure el fic. Qualcú m'agafarà per boig, però puc dir que el fic va desaparèixer i no l'he tornat veure pus mai. Qui no ho vol creure que no ho cregui, però això és la pura veritat.

Anònim 3

El problema és que aquests remeis són barats i pareix que l'efectivitat sols ha d'estar en les receptes cares. Contra la picada d'una abella, garantia total: quan ha acabat de picar fregar-s'hi tres herbes distintes de qualsevol classe, se'n van l'inflor i el mal de cap. Les morenes es curen fàcilment amb bulidures d'escorxa de pi, els bards amb bullidures d'ulls de pi i d'ullastre... receptes com aquesta en coneix moltes més i el que en sap més greu és no haver pogut aprendre de mon pare tots aquests coneixements. Contra els fics no s'ha de fer res, ni el que el té, ni el que l'ha de curar, però hi ha un secret que no puc dir, sols el puc transmetre a una persona i quan ho faci, jo deixaré de tenir aquest do.

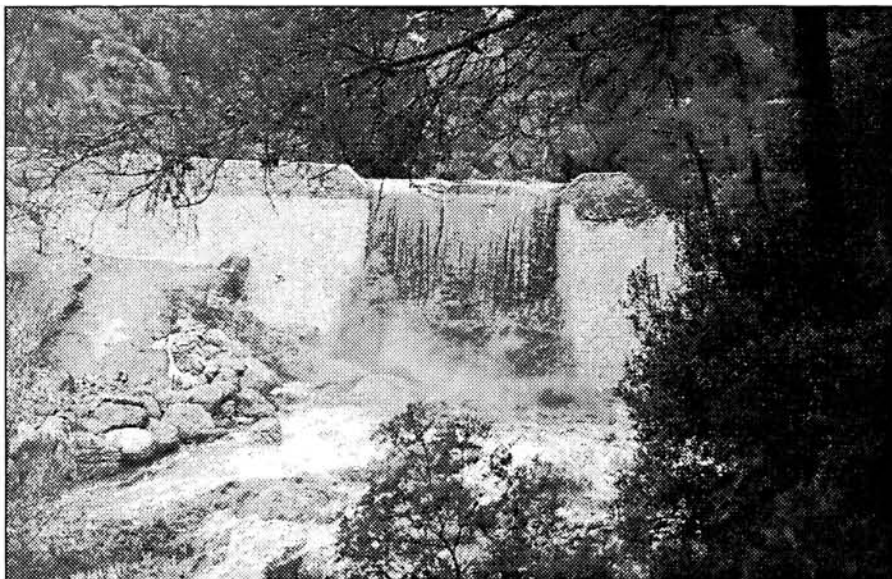
Pluges intenses els dies 10, 11, 12, 16, 17 i 18. Els torrents surten de mare

El matí de dimarts dia 11 d'octubre es desbordaren els torrents. Tant el d'Es Revolts com el d'Es Cocons ompliren la presa i passaren per damunt. L'avenguda del d'Es Cocons no va ser retenguda i va inundar horts i finques de les voreres. En canvi el dic d'Es Revolts va servir per controlar l'excés d'aigua i regular el cabal torrent avall. La inauguració de les preses va produir resultats desiguals. La precipitació s'havia produït durant la nit del 10 a l'11 i entre les 8 i les 10:30 del matí. Feia 4 anys exactes d'aquella famosa barrumbada que en 15 minuts de mitjan matí va precipitar 45 litres d'aigua sobre la zona urbana.

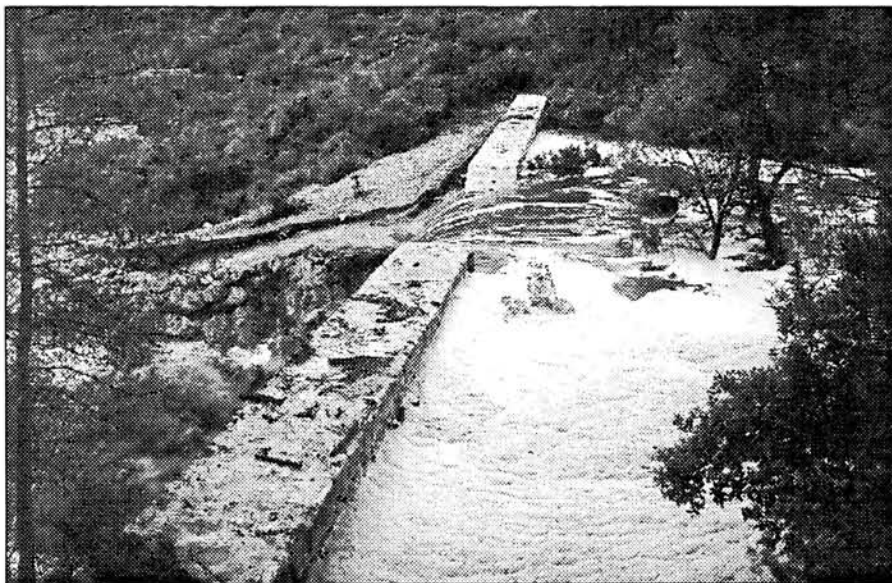
Els dies 17 i 18 tornà ploure, sobretot el dimarts 18. En aquest cop la conca d'Es Revolts va ser la que conegué les precipitacions més fortes, en un dia en què tot el pla de Mallorca i la vall de Sóller reberen pluges intensíssimes que anegaren les terres. El dic d'Es Revolts, suficient la setmana anterior, no va poder retenir tota l'aigua i a l'altura de l'Aucell Verd, amb les aportacions de Ses Vergunyes, va botar i inundà cases, horts i camps.

Torrents i preses

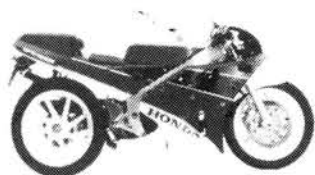
Els registres dels pluviòmetres que publicam en aquesta edició demostren que les precipitacions intenses caigudes sobre un terreny ja amarat per les de setembre va provocar les torrentades. Els registres, que es fan a les nou del

El mur d'Es Cocons a mitjan matí de dia 11, quan el nivell d'aigua ja havia començat a baixar. L'aigua era negra a causa de les cendres i carbonissa que arrossegava. A l'esquerra s'hi veu el pas que obria la fuga d'aigua del costat del mur.

El dic d'Es Cocons, ple. No era el moment de màxima afluentia perquè les restes sobre la paret demostren que l'aigua la va sobrepassar en tota la seva longitud en els primers moments de la crescuda.

MOTOS-BICICLETES
COMERCIAL SANSALONI

c/ fondo nº 5 - tel. 83 62 93 - ARTÀ

matí, no expressen que les pluges assignades al dia 10 es produïren durant la nit del dilluns al dimarts, de forma que en poques hores es produí gairebé tota la precipitació assignada als dos dies.

La presa d'Es Cocons va resultar la més espectacular, entre altres motius perquè la ubicació de la carretera permetia contemplar des de la proximitat la força de l'aigua i la violència del salt. Un element cridava l'atenció i que les fotografies que oferim no poden reflectir: l'aigua era negrosa, a causa naturalment de les cendres que arrastrava produïdes a l'incendi del 10 d'agost. Sobre les 11 començà a baixar el nivell de l'aigua que en alguns moments va saltar al llarg de tota la paret de contenció. La resclosa es va omplir aviat i per això no va evitar que a la zona de Sa Badeia, Son Fang, Sa Font Calenta, Es Badei, Son Vives i Es Millac s'inundassin les finques de veïnat, però també va descendir aviat el nivell de les aigües.

No gaire lluny del dic un grup d'ovelles va quedar situat enmig de les aigües, que compareixien de dues direccions distintes. El seu propietari les va vigilar atentament, però no pogué evitar que quatre fossin arrossegades. Només dues pogueren ser recuperades vives més tard. Oferim testimoni gràfic d'aquest grup mentres encara resistia la força de les aigües.

Més amunt varen ser sis les cabres que s'endugué l'aigua, i dues

Grups d'ovelles sitiades per l'aigua. Un poc més tard quatre varen ser arrossegades per l'aigua i el seu propietari, Antoni Sureda, només en va recuperar dues de vives. (Foto S. Mestre)

Es Millac, sobre les 12 del migdia del dimarts. Les aigües ja havien baixat un poc.

CARPINTERIA SANCHO

**MUEBLES DE COCINA Y BAÑO
DOBLE ACRISTALAMIENTO HERMETICO**

C/. Ciutat, 63 - 07570 - ARTÀ
Tel. 83 55 83

**DE TOT EN
TEIXITS LLEVANT**
(Balín)
(Clàssics - Novetats - Importació)

Plaça Barcelona, 2
Tel. 457078

(Davant l'Estadi Lluís Sitjar. Bus nº 8).
ATENCIÓ ESPECIAL ALS ARTANENCS
Recolliu la tarja acreditativa al
carrer Terrassa, 12 d'Artà.

varen ser trobades, mortes, per entre les branques de les voreres.

A l'alçada de la depuradora les aigües arribaren, en el moment de màxima avenguda, al nivell de les basses i això va provocar que la crosta de les primeres s'escampàs torrent avall. A la zona del parc de bombers el torrent, que rebia l'aportació de la síquia i altres albellons, va cobrir la carretera i va inundar les finques del costat.

La ràpida davallada de les aigües va evitar danys més grossos.

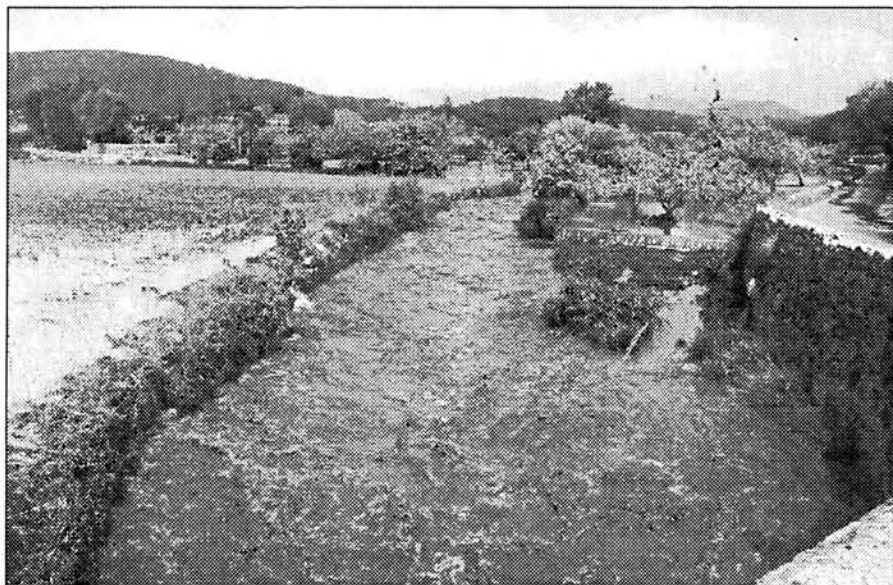
El torrent d'Es Revolts també va omplir la presa i la va superar. Tampoc no ho mostren les fotografies que publicam, però aquí l'aigua era només de color terrós. La capacitat d'emmagatzament és superior a la d'Es Cocons i això va fer que la torrentada no fos tan violenta. El pas per abocar va ser suficient per alleugerar l'excés d'aigua.

Les altres tres preses, situades en plena muntanya al curs inicial dels torrents i que no tenen forats per deixar anar l'aigua, també s'ompliren.

Dins la zona urbana

Les aigües varen produir problemes a les zones habituals. Dins Na Coixa s'inundaren solars i soterranis i a la zona de Na Batlessa, a l'enfront del carrer Nou, també alguns comerços patiren una inundació, encara que no tant com en altres anys. Els baixos del casal de Na Batlessa, per exemple, no arribaren a ser envaïts per l'aigua que omplia la zona de jardí i els baixos davant les graderies. Però també es produïren problemes en altres indrets no tan habituals, com a la zona de Na Carretó, on les aigües s'embassaren i arribaren a afectar cases del carrers d'Es Grec i Sa Sorteta.

Però on tornaren ser ben perjudicials va ser a la zona de confluència de la síquia del ponterró amb el carrers Son Servera i Era Vella, com també a la part

Les tres fotos són preses de damunt el pont d'Es Badei. La primera mostra el moment de màxima crescuda (Foto S. Mestre). La segona, sobre les 11 del matí, mostra la ràpida baixada de les aigües. La tercera, que serveix de contrast per calibrar el cabal d'aigua que passà, va ser presa el dissabte dia 15.

baixa de Costa i Llobera. Un altre cop les canonades foren insuficients per evacuar tot el cabal i el retorn de les aigües pluvials i residuals es va produir pels desguassos de les cases de la zona.

Llamps

La tempesta d'aigua anà acompanyada també de fenòmens elèctrics i així un llamp va descarregar a la zona de Son Fortè. La gravera de Coexa en va patir les conseqüències i els ordinadors que controlen la fabricació d'aglomerat varen perdre els programes i col.lapsaren la planta. A S'Hort d'Es Bril un transformador elèctric en va quedar malparat i en distintes cases de la zona totes les connexions elèctriques se sobrecarregaren i guspirejaven perillosament.

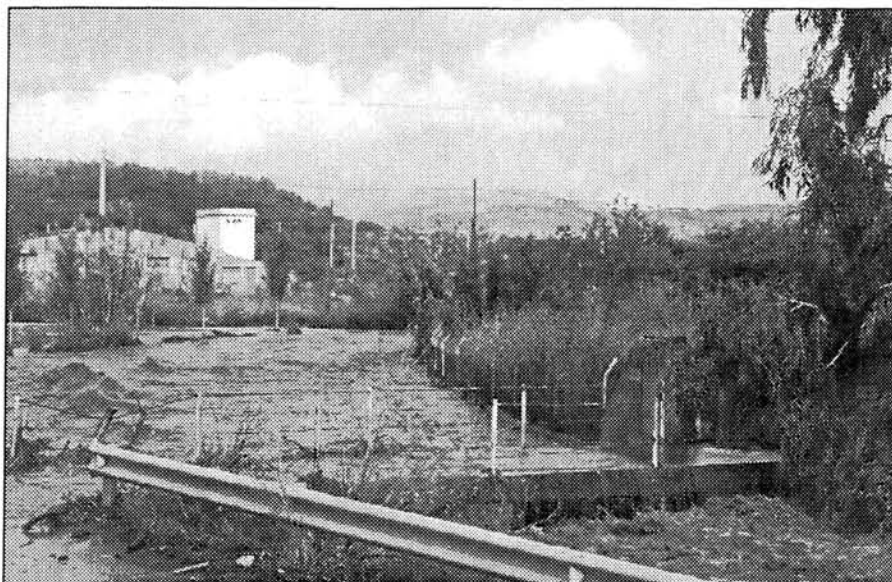
També com és habitual en aquests casos varen ser molts els domicilis que es trobaren amb aparells elèctrics afectats. Telèfons, especialment portàtils, bombes d'aigua i qualque televisor.

Dimecres, Sa Corbaia

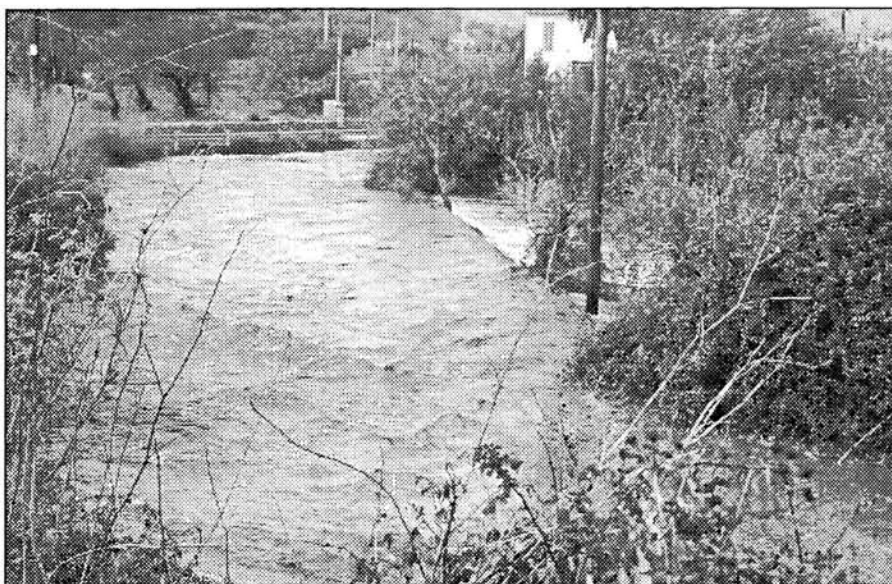
Poc més de 100 mm de precipitació es produïren a la zona de l'estació pluviomètrica de Sa Corbaia durant el dimecres dia 12. Això va provocar inundacions de finques i danys a la carretera, com mostra la fotografia que publicam.

Platges afectades

La torrentada arribà a principis del capvespre a la sortida a la mar, a

L'aportació de la síquia i altres albellons de la carretera saturaren el torrent al costat del parc de bombers. (Foto J. Llabata)

L'edifici del fons és el parc de bombers. El pal està sembrat dins la finca d'en Rabassó, on el torrent vessà l'aigua que no podia encabir. (Foto J. Llabata)

!! QUIN PROBLEMA MÉS IDIOTA !!

En els darrers anys, hem venut Cases, Xalets, Apartaments i Finques tan aviat que ara es pot dir que tenim més clients que propietats en venda

Per això si Vostè vol vendre qualsevol propietat immobiliària o negoci

A QUALESEVOL INDRET DE MALLORCA
posis en contacte amb nosaltres tot seguit.

Li oferim un tracte absolutament seriós i professional i

¿qui sap?

pot ser el CLIENT que cerca la SEVA

PROPIETAT pensa contactar amb nosaltres avui mateix

No ho dubti

TELEFON'NS AVUI MATEIX.

inmobiliària
BELLAMAR
CALA RATJADA S.L.

Avinguda Can Gual, 30 07590 CALA RATJADA
tel 818813 564725 fax 564207

Canyamel. Durant el matí, i per evitar mals majors, una excavadora havia preparat una sortida a l'estany per tal d'assegurar que l'avenguda no quedàs retenguda per la platja. Pels resultats i l'aigua que desguassà la mesura va ser encertada.

La platja de Ca los Cans, a la Colònia, va ser dividida per la força de l'aigua que baixava pel torrentó. Una cosa semblant va passar a Cala Mitjana.

Dia 18, tornem-hi

Els dies 16 i 17 va tornar ploure, però l'excés es va produir dia 18, una setmana després de l'anterior avenguda. El torrent d'Es Revolts va créixer fins que el dic prop de la carretera de Santa Margalida va vessar per damunt tota la seva longitud. Mig quilòmetre més avall, la torrentada que podia ser continguda, es va desbordar amb l'aportació del torrentet de Ses Vergunyes. La zona de l'Aucell Verd i més avall, amb els reguerons de les Pinedes, es va inundar per complet. En el moment de tancar la redacció arribaven notícies d'animals arrossegats, destrosses a les finques de més prop i cases (Can Rafel Cirera, Can Miquel Coca) inundades. La carretera de Son Servera va quedar tallada a l'altura del pont de Son Frare, i el camí de Son Duc al pontet d'Es Molí d'en Salom.

La conca d'Es Cocons, en canvi, no va experimentar una crescuda excessiva i les aigües corrien per dins el jaç dels torrents. L'increment de la pressió a la presa va evidenciar més esquerdes a la part baixa del mur per les quals s'escolaven rajos d'aigua que, aparentment, no haurien de produir-se.

Era el dia en què tot Mallorca va patir pluges intensíssimes, sobretot al centre i a Sóller.

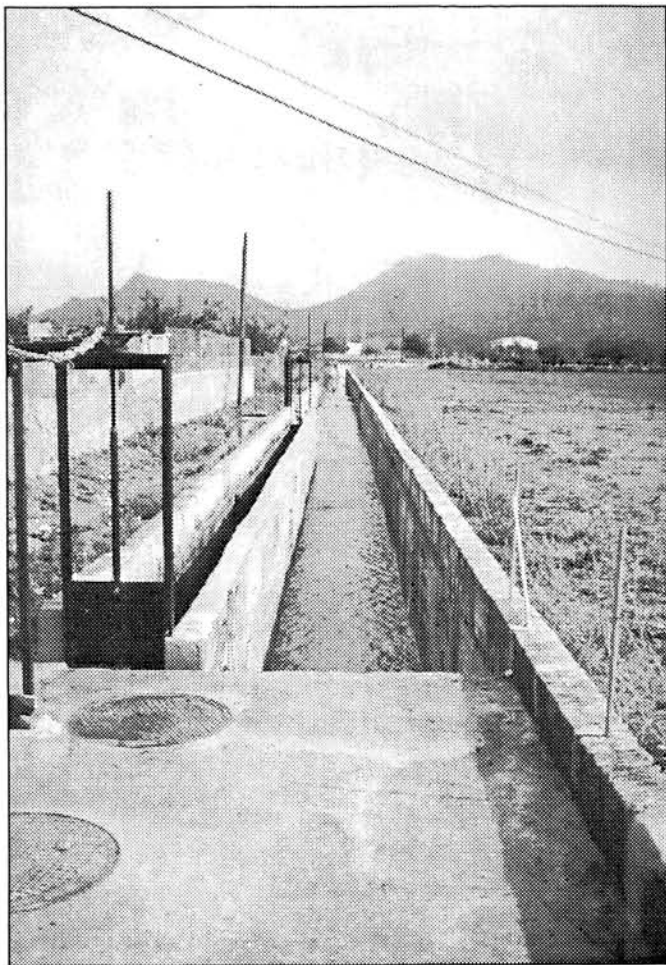
Dic d'Es Revolts, més efectiu que el d'Es Cocons, va regular l'avenguda. La foto original, en color, mostra la tonalitat rogenca de l'aigua, en contrast amb la negrosa d'Es Cocons.

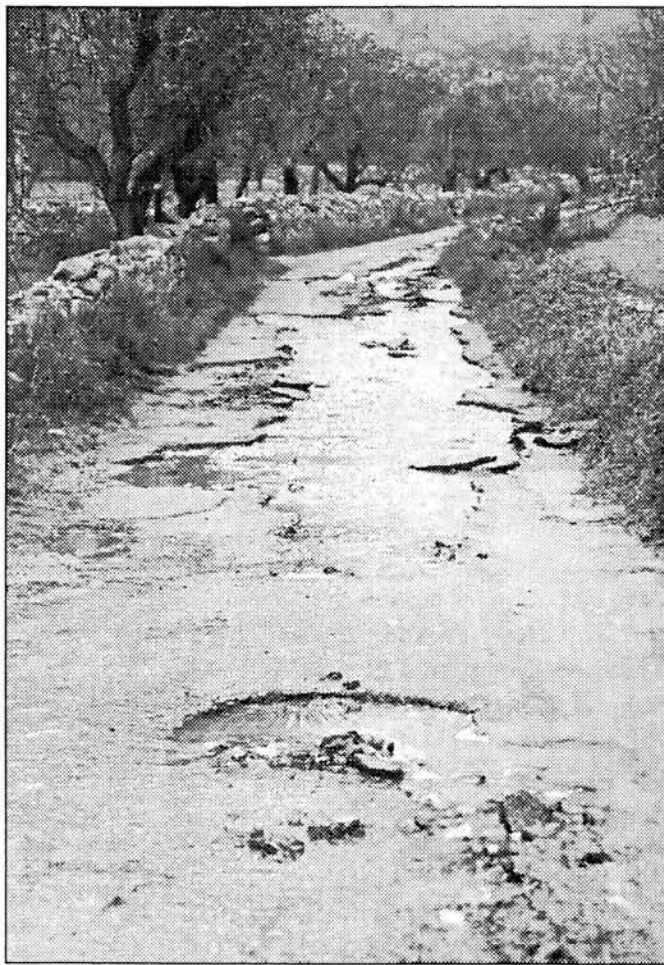
Un detall del salt d'aigua d'Es Revolts.

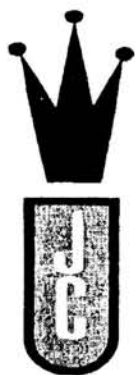
El torrent d'Es Revolts a la zona de L'Aucell Verd. Ja havia rebut les aportacions de Ses Vergunyes i Es Musti Vell.

Siquia d'Es Cós, passada la torrentada però encara amb alerta «L». Havien d'estar així les comportes?

Carretera de S'Estelrica, després de l'aiguat del dimecres. (Foto S. Mestre).

JOYERIA

VIKY

RELOJERIA - PLATERIA

Fabricación Propia

Carrer de Ciutat, 16
Teléfono 56 22 63
ARTA (Mallorca)

CONSULTORI MÈDIC

Clínic Artà

c/ Clutat, 39 - tel. 83 62 37
07570 - Artà

MEDICINA GENERAL
REUMATOLOGIA
CIRURGIA
DIETÈTICA
REVISIONS MÈDIQUES GENERALS (cheques)
GINECOLOGIA
PEDIATRIA
CERTIFICATS carnets d'armes
I de conduir

Balanç

La torrencada de dia 10 va ser important però no va tenir durada i això va impedir que els danys fossin més grans. L'estrena de les cinc preses ha donat resultats desiguals i caldrà, a més, investigar si les dues principals han patit danys que puguin fer perillar la seva consistència. Amb tot, deu haver estat interpretada com a positiva la seva feina de contenció perquè la Conselleria d'Agricultura està fent gestions per construir-ne una de nova, amb caràcter d'urgència, per regular les avengudes a la zona d'Es Parral, en el vessant cap a la Colònia.

A l'interior del nucli urbà ha tornat quedar clar que la insuficiència de la sèquia d'Es Cós continua provocant problemes tot i les petites modificacions que s'hi han fet. En aquest sentit caldria revisar les al·legacions dels veïns que diuen que les comportes que regulen la desviació de les residuals cap a la depuradora no estaven obertes i que això produïa un tap que podria ser la causa dels problemes que patiren.

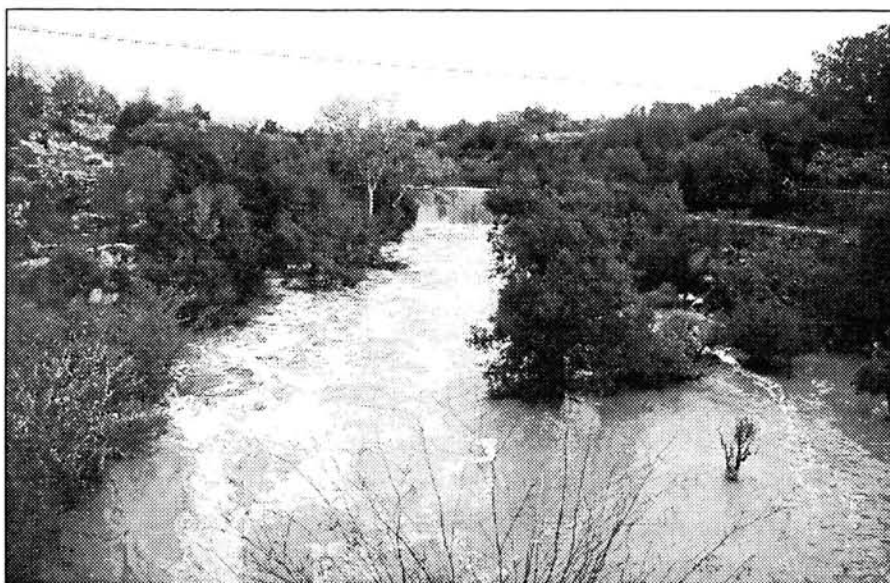
Última hora

Rècord

Don Joan Lliteras Sard, de Sa Canova, encarregat de l'estació pluviomètrica de Sa Corbaia, comunica que les precipitacions enregistrades fins dia 18 d'octubre ja superen les xifres de tots els mesos d'octubre dels darrers 25 anys. És un rècord.

Esllavissament

Just darrere de la creu a les víctimes de la guerra civil s'ha produït un esllavissament de roques a la base de la torre de Sant Miquel. En el moment de tancar l'edició no sabem si hi ha perill per a la murada.

Dia 18 a les 15 h. el torrent d'Es Revolts es començà a desbordar després de la presa. Si la compareu amb les de la pàgina 11 es pot comprovar que el nivell del salt és més alt.

L'Aucell Verd. Les aigües inundaren tot el baix.

El Molí Nou. La foto està presa des de damunt el pont. Tota l'aigua que es veu corria per fora del jaç del torrent.

Incendis-pluges: un binomi desastrós

Toni Muñoz. GOB

La temporada estiuenca d'enguany es pot considerar totalment catastròfica quant a incendis forestals. D'entre les innombrables àrees cremades, sens dubte han destacat per la seva extensió les zones incendiades de les comunitats autònomes catalana i valenciana, on el foc ha arrasat bona part dels boscos i garrigues. Però com cada any les Balears no han pogut restar al marge del desastre, i únicament amb dos grans incendis produïts a Andratx i Artà ja es cremaren prop de 2.000 hectàrees d'arboçerars, ullastrars, carritxerars i pinars.

No cal explicar que el panorama després de l'incendi és sempre desolador. Dècades, centenars o fins i tot milers d'anys de feina de la natura es converteixen en cendres en poques hores, eliminant gairebé tota manifestació vital. Una situació que convida a recapacitar, a analitzar si el drama no hauria estat evitable amb l'adopció prèvia de les mesures necessàries.

Per desgràcia aquí no acaba el desastre. A la Mediterrània és un fet habitual que en arribar la tardor es produeixin pluges més o manco intenses, degudes al refredament de les grans masses d'aire humit i calent que es formen per les altes temperatures estiuenques. Tots coneixem els desastres de les riudes dels darrers anys, que han afectat tant el llevant peninsular com les Balears. Hi ha algun tipus de relació entre aquest fet i els incendis, o per contra foc i aigua són dos elements tan irreconciliables com poc relacionats?

El fet és que s'han de considerar com a factors de desastre acumulatius; és a dir, que els incendis no tendrien conseqüències tan catastròfiques si després no plougués fort, i per l'altre costat els efectes de les pluges fortes no serien tan greus si no s'haguessin cremat els boscos.

Els incendis eliminen normalment tota o bona part de la coberta vegetal de les zones afectades. D'aquesta forma el terra, que fins ara estava cobert per diferents

Ovelles pasturant, dia 8.10.94, dins una zona cremada dia 10 d'agost.

estrats (fullaca, herbes, matolls, arbres) queda totalment desprotegit envers els factors climatològics, en especial davant la pluja. L'aigua cau amb molta força sobre el terra, ja que no hi ha vegetació que l'esmorteeixi, i a les zones de muntanya relisca costa avall arrossegant cap als torrents bona part del sol orgànic i mineral que ha necessitat centenars o milers d'anys per formar-se. Com a resultat tenim una zona cremada amb poca terra, per la qual cosa hi haurà encara més dificultats perquè es restableixin les condicions ecològiques prèvies a l'incendi. En el cas que aquestes circumstàncies es reproduïssin al llarg dels anys, es pot arribar a situacions d'autèntica desertització. El millor exemple el tenim amb les nostres muntanyes, on els incendis provocats per aconseguir pastures per a les ovelles han deixat la zona en una situació límit gairebé irreversible.

Ja sabem, idò, que la vegetació juga un important paper com a pantalla esmorteïdora de la pluja, reduint la seva velocitat, possibilitant el seu infiltrament cap al subsòl i recarregant les nostres minvades reserves subterrànies d'aigua. Però a les zones incendiades o pobrament forestades

l'aigua discorre ràpidament per la superfície, cap a torrenteres i torrents, moltes vegades obstruïts o dificultats per parets, edificacions, reblits, carreteres... I ja tenim el desastre, de conseqüències per desgràcia prou conegudes.

Per ara sembla una simple i fatal coincidència, però es dona el fet que les zones més afectades pels incendis són també les més afectades per les fortes pluges. I si es confirma la tendència que tinguin lloc fortes aiguades a final d'estiu, els problemes derivats de la conjunció incendis-pluja poden ésser realment nefastos a mig i llarg termini, tant pels greus problemes puntuals que provoquen les inundacions com pel perill d'arribar a situacions de greu desertització.

Ja es poden observar animals pasturant a la zona cremada pel darrer gran incendi d'Artà. Fins quan consentirem veure com els responsables municipals i autonòmics resten mans aplegades sense cercar solucions definitives al tema? Fins quan els incendiaris podran pegar foc, sortir-ne sense cap culpa i, a més a més, beneficiar-se amb la destrucció del patrimoni natural?

POMPAS FUNEBRES ARTANENSES

Plaça Orient, 6 - Capdepera

Para avisos y preavisos:

tels. 56 30 96 y 56 39 34

NOCTURNOS Y FESTIVOS

ESTÀ A LA VENDA

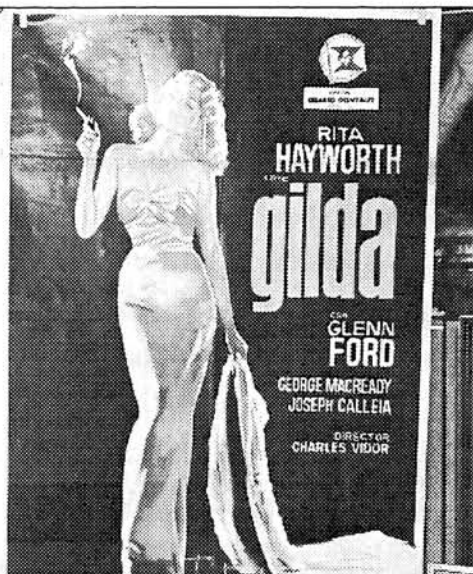
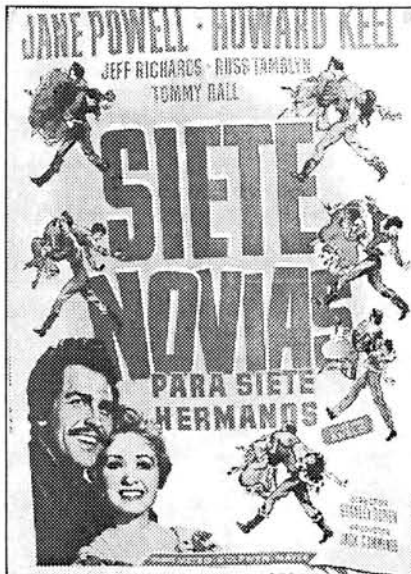
UN APARTAMENT
A CANYAMEL

informes al telèfon 83 67 10

Postals de cine a Na Batlessa

Aquest és el títol genèric que encapçala l'exposició de cartells de cine que es pot visitar des d'ahir divendres a les sales d'exposicions de Na Batlessa. En realitat es tracta d'una mostra representativa de cartells anunciadors de pel·lícules antigues i més modernes que, de la mà de Joan Esteva «Sopa» varen ser col·leccionades quan en l'establiment que ell regentava s'exposaven setmana a setmana perquè el públic interessat sabés quines pel·lícules es projectaven a l'antic Cine Oassis i al malhaurat Teatre Principal. En moltes d'elles, de fet, encara s'hi pot veure escrit el lloc i els dies de la seva projecció. Tot i tractar-se d'una mostra només representativa és ben segur que molts d'aficionats al setè art es fregaran les mans contemplant estampes cinematogràfiques que els recordaran vells temps, asseguts al pati de butaques davant la pantalla. L'exposició durarà fins el proper diumenge dia 30 i estarà oberta cada dia de les 19 a les 21 hores.

A la foto, dos dels cartells que s'exposen a Na Batlessa

Nous objectors de consciència.-

Aquests darrers dies han iniciat l'exercici de la Presentació Social Substitutòria dos nous objectors de consciència. Es tracta de Gabriel Marco Cutillas, natural de Múrcia i professor de llengües clàssiques a l'I.E.S. Llorenç Garcías i Font d'Artà i de Toni Serra Gelabert, d'Artà. A les ordres dels Serveis Socials de l'Ajuntament, que compta amb tres places concedides pel Ministeri de Justícia (en queda una de lliure), el primer desenvoluparà tasques diverses dins els mateixos Serveis Socials i ajudarà en la catalogació dels fons de la biblioteca. El segon, que s'ha incorporat aquesta mateixa setmana, posarà en marxa un estudi de salut de la població artanenca mitjançant un estudi de camp i l'elaboració d'enquestes l'estudi de les quals s'haurà d'investigar després. La condició de llicenciat en farmàcia que ostenta en Toni Serra permetrà que l'estudi en si compti amb la seriositat i la competència que reclama.

FOTO TORRES c/ Ciutat, 2 - Artà tel. 83 60 88

**PROMOCIÓ
PRESTIGIÓ**

**PEL REVELAT D'UN RODET
+ LA COMPRA D'UN PACK FUJI**

OBSEQUI :

* UNA CAMISETA

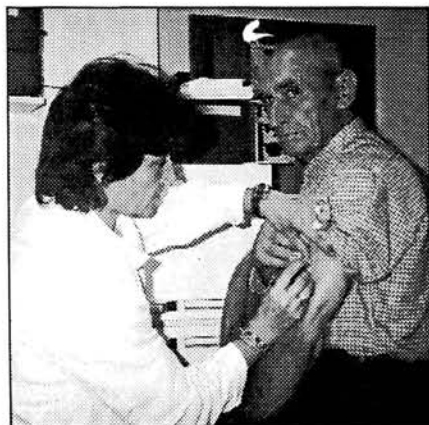
O BÉ

* UN SUPERBALL

**(NOMÉS VÀLID PER A REVELATS
DE 24 O 36 FOTOS)**

CENTRE FUJI

Campanya antigripal

El passat dia 17 s'iniciava la campanya de vacunació antigripal al nostre municipi. Aquesta campanya, que tradicionalment es duu a terme des de fa uns anys, va destinada majoritàriament al grup de població major de 64 anys més aquelles persones que, per malalties diverses, es troben dins el grup anomenat de risc. Val a dir que l'any passat, això és, en la campanya 93-94 es vacunaren 1.141 persones de les 1.197 que ho haurien d'haver fet, la qual cosa supera més del 80% dels afectats. Per a la campanya d'enguany les xifres són molt semblants a les de la passada i la metodologia a seguir serà la mateixa: la població afectada rebrà l'oportuna comunicació de quan i a quina hora ha d'anar a vacunar-se al nou Centre de Salut. Per a qualsevol dubte o informació sobre la campanya poden adreçar-se a les oficines del mateix Centre.

Contestador
83 50 33
automàtic

Pere Pujol, exposició.- El dia 29 d'octubre, dissabte, a les 20:00 hores, en Pere Pujol inaugurarà una exposició de terracuites i bronzes a la sala polivalent de l'Ajuntament de Porreres. La mostra estarà oberta a hores de costum i tot el diumenge, fins dia 2 de novembre. En total seran vint-i-una les peces que exposarà, totes realitzades en el darrer any i algunes fetes especialment per a l'esmentada exposició.

Radar: a la C. d'Urbanisme

Després que l'Institut Nacional de Meteorologia hagi presentat a les oficines municipals el projecte complet per a la instal·lació d'un radar damunt la Talaia Freda els tècnics municipals, estudiada en deteniment la proposta, han remès l'informe corresponent a la Comissió Insular d'Urbanisme perquè n'emeti la sentència definitiva. L'informe municipal només ha pogut constatar que, efectivament, el projecte afecta de ple una àrea natural d'especial interès, qualificació que implica la màxima protecció en la normativa urbanística. En vistes que l'única causa que permet actuar urbanísticament sobre aquestes àrees és la de declarar d'utilitat pública allò que s'hi ha de fer sense que sigui possible

una altra alternativa viable (que segons la proposta no existeix), el projecte de radar s'empara en aquesta declaració, és a dir, es tracta d'una edificació d'utilitat pública, amb la qual cosa la Comissió Insular sembla que no ha de posar obstacles per donar-li el vist-i-plau.

D'altra banda, els estudis d'impacte ambiental i la preservació dels elements que donen caràcter especial a la zona són reconeguts i s'inclouen en el projecte atenent-se en gran mesura a la Llei d'Espais Naturals. Sembla que a Madrid s'ho han pres seriosament i que la cosa pren malament per a la nostra Talaia, ja que les possibilitats de poder-la seguir contemplant tal com és minven de cada vegada més.

BAL - 090   Telefax 586470
Telex 69565 VGOR E

Calle Binicanelle, 12   Carretera Cala Agulla, 19
Tels.: (971) 585515 - 585552   Tels.: (971) 584300 - 584017
CALA MILLOR   CALA RATJADA

VUELOS NACIONALES

MADRID	6.375 pts.
BARCELONA	4.875 pts.
VICTORIA	7.125 pts.
VALENCIA	4.875 pts.

VIENA en otoño. Del 29 oct. al 01 nov. .... 44.500 pts.

Incluye avión Palma/Viena/Palma, hotel**** con desayuno, traslados aeropuerto, seguro viaje y acompañante desde Palma.

VENECIA. Del 28 octu. al 01 nov. .... 59.700 pts.

Incluye hotel*** con desayuno, avión desde Palma, traslados, seguro viaje.

EURODISNEY-PARIS. Del 11 al 13 nov. .... 41.300 pts. (niños 33.700 pts).

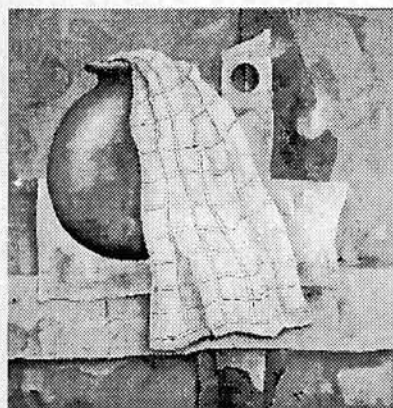
Incluye hotel con régimen desayuno, traslados aeropuerto-Eurodisney-aeropuerto, pases de entrada, avión directo desde Palma, seguro viaje, guía acompañante.

COSTA-RICA. 8 días: 139.900 pts.

THAILANDIA. 9 días: 111.200 pts.

BRASIL. 9 días: 81.300 pts.

VIATGI MILLOR AMB
VIATGES MILLOR!

JOSEP BRÚ

SALA D'EXPOSICIONS

BANCA MARCH**Josep Brú, exposició**

A partir del dimarts 15 de novembre i per dues setmanes, Josep Brú exposarà a la galeria d'art de la Banca March, a Palma (carrer Nuredduna) una mostra dels seus darrers treballs, teles sobretot, però també alguns en mosaic. L'horari de visita és cada dia d'11 a 13:30 i de 17:30 a 20:30 hores, llevat del dissabte que serà d'11 a 14. La inauguració és dia 15 a les 19:30.

Inspecció d'obres

El passat dia 6 d'octubre es va fer a la Colònia de Sant Pere la inspecció de les obres d'abastament i sanejament en la seva 4ª fase.

La Vicepresidenta del Consell Insular de Mallorca, Honorable Sra. Joana Vidal, l'enginyer del CIM Francesc Rosselló, el director de les obres Sr. Jaume Grimalt, i el Sr. Gonzalo Aguiar, representant de l'empresa Melchor Mascaró, després d'una visita a les obres i comprovar-ne l'estat, donaren per satisfactòria la visitas.

Per part de l'Ajuntament hi assistí el seu representant Sr. Antoni Llaneras.

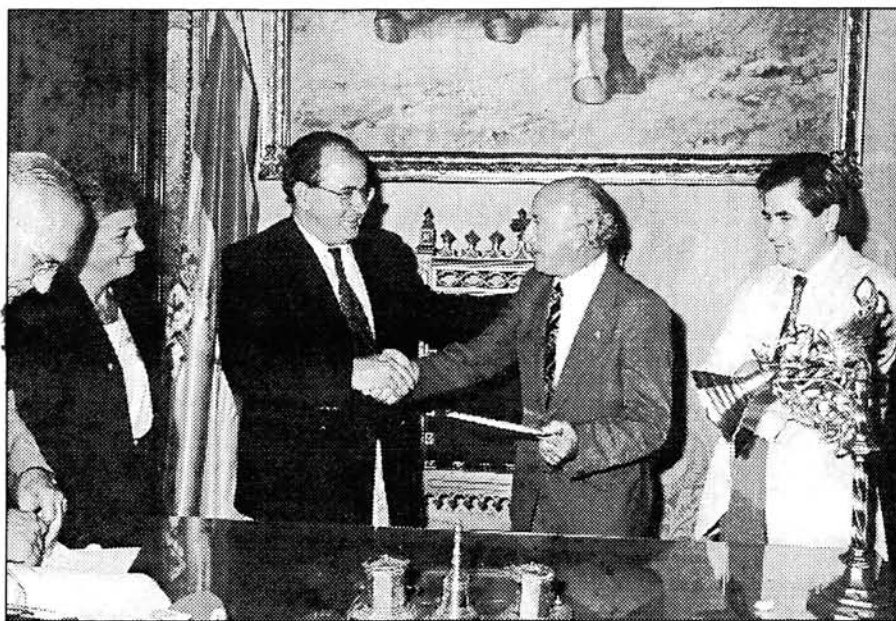
AUTOS MORA, C.B.**SERVEI OFICIAL OPEL-GM****NOVA DIRECCIÓ****També vehicles d'ocasió****Recanvis i accessoris originals en oferta****del 15 de març al 15 de juny 1994 en :****manteniment, seguretat, refrigeració i electricitat.****Avinguda Costa i Llobera, 55. Artà. Tel. 83 53 16**

Prensa Forana, conveni

El passat dia 27 de setembre es va signar el Conveni entre l'Associació de Premsa Forana i el Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular de Mallorca per a l'any 1994, mitjançant el qual s'estableix la col·laboració mútua entre ambdós organismes. Per una part el CIM ajudarà les publicacions i per l'altra les biblioteques tendran totes les revistes de l'Associació.

La fotografia ens mostra la cerimònia de signatura amb el president del Consell Insular, don Joan Verger, el de Premsa Forana, don Carles Costa i el conseller de cultura, Antoni Sansó.

Plenari 18 d'Octubre

Monserrat Santandreu substitueix a Miquel Pastor en la dedicació exclusiva. El PSOE parla d'eleccions i Joan Amorós PP, de dofins.

En el punt més important de la tarda, la sala, amb els 8 vots a favor d'Independents i UM, aprovà la proposta de dedicació exclusiva per al regidor Santandreu, fins ara regidor de participació ciutadana, cultura i festes. Santandreu a partir d'ara realitzarà les tasques de gestió i representació que fins ara realitzava el batle, i tindrà un salari similar al que rebia aquell. A més de Monserrat, hi farà feina els matins i sempre que hi faci falta, Miquel Pastor atindrà les visites que ho demanin i estarà a l'Ajuntament els dilluns i dimecres de 18:00 a 20:00, els dimarts i dijous de 15:00 a 17:00 i els divendres de 12:00 a 14:00. També acudirà als actes davant altres institucions quan sigui necessari.

Josep Silva, PSOE, anuncià l'abstenció del seu grup i argumentà que veuen necessari que hi hagi qualche regidor amb dedicació exclusiva, però que en aquest cas això suposa més despeses per a l'Ajuntament, que no entén per què aquesta responsabilitat passa del cap de llista del grup Independent al 5è, ni perquè no es dona aquest càrrec a qualcú dels tinents-batles; que haurien de modificar la comissió de govern; parla de no sap quines pressions i acaba deixant caure que el Grup Independent està preparant les properes eleccions i vol rodar un candidat que «a lo millor no està d'allò més preparat», tot això després d'intentar deixar clar que no tenen res en contra de la persona proposada.

El Batle li respon que el sou del regidor Santandreu serà un poc més baix que el que ell cobrava perquè no té càrregues familiars i per tant l'increment de despeses serà irrellevant, que no; que segueix essent batle i que els tinents-batles continuen tenint tota la seva

confiança, que el problema és trobar persones que no tinguin responsabilitats laborals. Estima que no serà necessari canviar la composició de la Comissió de Govern, a la qual Santandreu asisteix per informar de les gestions que realitza, i que fins ara en aquesta comissió els acords els han pres sempre per assentiment. Acaba destacant la necessitat que hi hagi qualcú amb dedicació exclusiva i acceptant que de la resta «tothom pot pensar el que vulgui».

Joan Amorós justifica el seu vot negatiu perquè fa 3 anys ja van votar en contra de la dedicació exclusiva. Assegura també com Silva que no té res personal en contra de la persona proposada, «un dofí teu» i al cassette on hem gravat el plenari ens sembla que diu que li sembla: «una cosa interior vostra».

El batle li respon amb arguments similars als emprats amb Silva. Torres, UM, es manifesta en termes similars, i ja després de la votació Santandreu agraeix als dos grups que no l'han votat la seva disposició favorable a la seva persona i s'ofereix per allò que el necessitin. No li van malament els minuts.

La resta anà ràpidament. Abans s'havia aprovat l'acta de la sessió anterior, i després Jaume Torres, regidor d'Hisenda exposà els comptes de tresoreria dels 3 primers trimestres i són aprovats per unanimitat.

A continuació hi va ha un poc de polèmica sobre l'informe d'Avaluació d'Impacte Ambiental de la Modificació del Pla Parcial del Polígon 2 A de la Colònia. El Batle anuncia que el seu grup l'informarà negativament a la Comissió Insular d'Urbanisme, que és qui ha d'aprovar la modificació o rebutjar-la. La raó

segons Pastor rau en la modificació proposada que, encara que s'ajusta a les NN.SS., és valorada negativament a l'Informe perquè incrementa la zona residencial, el volum en un 13,8%, la població, el consum d'aigua i electricitat en un 15,4%, i les altures màximes en 2 metres. Amorós entén que aquests increments no són significatius i s'absté. Silva amb arguments similars diu que el PSOE ho votarà afirmativament. Pastor respon que l'informe ha estat comanat pels promotors, que no són ells qui han tret les dades, i que si un pla es modifica hauria de ser per minvar i no empitjorar l'impacte. Llaneres, UM, justifica el seu vot negatiu en fets com els 2 metres d'increment d'altures.

Després d'un embull en la votació a la fi 8 vots informen negativament i 3 abstencions (PSOE i PP)

Millor ho té l'aprovació inicial del Pla Parcial del Sector 5, també de la Colònia, aprovada per unanimitat. Aquesta aprovació havia estat impedita fa uns mesos per defectes de forma. Ara passa a exposició pública.

En el torn de precs i preguntes no n'hi ha cap de presentada, però el batle li accepta a Silva un prec. S'ha assabentat que s'ha nomenat un coordinador general de la ràdio municipal a través d'una carta que estan rebent els comerciants i agrairia que quan es produesqui qualche nomenament similar se'ls informi. Santandreu respon que no hi ha cap nomenament oficial, sinó un període de «proves i converses, i no hi ha cap nomenament oficial», tres o quatre regidors parlen al temps i al final del trull queden que ho tindran en compte.

DADES PROVISIONALS DE LA PLUVIOMETRIA DE LES DARRERES SETMANES

DATA	SA CORBAIA	URBANA	Es Pont	Son Maganet	ETS OLORS	ERMITA DE BETLEM	Colònia St.Pere
MES DE SETEMBRE	123'6	118'7	142'7	128'1	149'7	102'3	106'7
MES D'OCTUBRE:							
DILLUNS, 10	8'0	9'4	16'9	13'8	16'1	50'0	21'4
DIMARTS, 11	81'8	84'6	53'0	63'3	100'3	36'2	18'0
DIMECRES, 12	101'5	72'4	47'9	41'2	25'6	67'2	23'5
DIUMENGE, 16	44'5	34'3	42'5	31'2	35'2	42'9	35'3
DILLUNS, 17	22'8	20'0	24'0	20'5	24'3	40'0	50'0
DIMARTS, 18	36'0	57'0	15'0	13'5	9'4	20'4	53'2
en el mes:	294'6	277'7	199'3	183'5	210'9	256'7	201'4
ANY AGRICOLA (fins al 18.10)	418'2	396'4	342'0	311'6	360'6	359'0	308'1

Les estacions escrites en majúscules són les oficials.

DESPATX CENTRAL

P. de S'aigua, 7
07570 - Artà - tel. 83 52 32

SUCURSALS

ARTÀ

c/ Ciutat, 51
tel. 83 56 18

CALA RAJADA

c/ Leonor Servera, 91
tel. 81 82 34

-----

c/ Nuredduna, 24

CANYAMEL (Capdepera)
tel. 83 56 18

-----

c/ Cala Agulla, s/n
CALA RAJADA
tel. 56 40 67

Escàpols de la misèria. (I)

Tot d'una haver vençut in comptables obstacles burocràtics, Teresa Fuster Picó, Mosca, aconseguí l'inajornable anhel d'entornar-se'n al bressol originari. A l'esquena porta la pesant càrrega de 35 anys viscuts sota la despòtica dictadura de Fidel Castro. L'han acompanyada la filla Magdalena, els néts Roberto, Guillermo i la seva muller Marlén, i el fill d'ambdós, Guillermo, renét de Teresa.

Les vicissituds experimentades són esgarrioses i enormes, tant, que Bellpuig les publicarà en tres lliuraments.

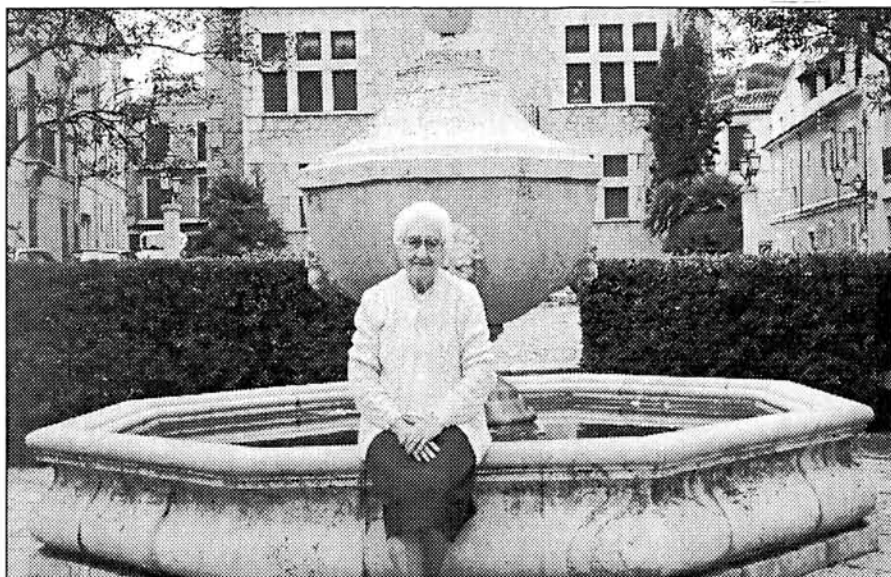
L'empremta econòmica americana de la qual, preferentment, els adinerats Blanes Juan i el hisendats Amorós Alzina, foren els intrèpids pioners (ambdues famílies arrodoniren notabilíssims bens immobles, a més d'un extens lot d'importants latifundis del màxim valor hisendal), fou l'espurna que encené el foc ansiós de fer «les Amèriques».

A partir de la monjoia marcada per els sudits homes d'empresa, la febre sudamericana féu estralls. Per afegit, el luxe ostentós del propietari de Na Batlessa, Don Enric Galiano Teixidor, també col·laborà perquè l'èxode vers les terres promeses fos una autèntica escampadissa de paisans nostres, àvids d'aconseguir «diners fàcils».

Tampoc s'ha d'oblidar la dinastia Blanes-Platjà, amb la qual Don Galiano emparentat.

Situant-nos al primer quart de l'actual segle, tendrem que personatges de volada industrial com els senyors Jaume Massanet, Cafè, i Bartomeu Ferrer, Murta, igualment havien arreplegat una considerable fortuna personal.

Un xic més endarrerits a ascendir al carro migratori varen ser els germans Mayol, Tastres, Bartomeu Sunyer, els

germans Vaquer, Rai, i alguns que no citam perquè el llistat seria inacabable.

L'èxit va ser rotund i aclaparant, circumstància per la qual molts artanencs s'arriscassin a creuar l'Atlàntic.

La gran majoria, però, sols obtingué «plata» suficient per a construir-se una casa i, en casos excepcionals, fer-se de certs minifundis més o manco productius.

Altres, veient que l'atzar no corresponia els desig crematístics, optaren per regressar de la manera que fos.

A l'entremig de 1920 i 1925, succeí que Bartomeu Ferrer i el seu soci del «Tejar Toledo» de Marianao, Jaume Massanet, junt amb Bartomeu Sunyer reteren visita vacacional al nostre poble.

Les saons varen ser dies d'incredibles fastos, on el malbarat pecuniari escalà xifres escandaloses i abundoses en pompes d'estufera. Semblants cops d'efecte opulent, despertà l'anhel aventurer a un raig de joves.

Aquest és el cas de mestre Perico Joan Fuster Pinya, l'extraordinari pastisser

Perico Mosca, el qual, l'any 25 aplegà ormeigs i a L'Havana manca gent.

Corria els 31 anys (nasqué al carrer del Centre, 3 (on tenia el forn), el 21 de juliol de 1894) i des del 10 de juny de 1915 era casat amb Magdalena Picó Fuster, Salema.

A l'any just d'estada a L'Havana, reclamà la nombrosa família: cònjuge, i cinc fills: Miquel, Francesc, Teresa, Pedro i Francisca, agregant-se a la fornada migratòria el germà Joan, conegudíssim ensaïmader de Panaderia Victòria del carrer Major, el qual l'enyorança l'aclaparà les ales del cor. L'enyor del terror nadiu i la freturosa recança per veure la seva xicota, Antònia Picó Fuster, fou el toc de corneta amorós que el féu retornar als set anys d'haver-se'n anat.

El pretext del pastisser Perico per tocar soletes cap a Cuba el trobam en el fet que a Artà era quasi impossible pujar una barquera de cinc al.lots. Aleshores, per manca de calius, el consum de dolços per força havia de ser esquifit.

Dempeus a L'Havana Perico notà el

Miquel CALDENTY BISBAL
M^a. Angels RIBERA ALONSO

LLICENCIATS EN PSICOLOGIA
c/ LLebeig, Artà

per demanar cita amb antelació:
tel. 20 92 23

CONSTRUCCIONES
NOVA 3000

ESTRUCTURAS Y TRABAJOS
REALIZADOS POR ALBAÑILERIA.

PIDAN PRESUPUESTO SIN COMPROMISO
LES ATENDEREMOS DE INMEDIATO.

Información: Rafael Corraliza García
Avda. Ferrocarril, 27 - 2º
Tel. 836697 Artà.

pepigolleig amencipador. Volia establir-se pel seu compte. Prest es perpensà: «Trob que abans de tirar totsol, em convé feinejar a una dolceria aliena».

L'escolliment fou correcte, tenint oportunitats de treballar duríssimament de forma continuada.

Així mateix donà tombs, però la seva laboriositat l'abocà a l'arrendament d'un local amb l'idea d'ubicar-hi la família. Així i tot, aconseguí establir-se pel seu propi valer.

No havien transcorregut tres anys com ja fabricava el vast repertori de rebosteria mallorquina; caramels, confits, dels quals sobresortien els universalment coneguts i assaborits mata-sogres, totalment originals de la casa, «medios mundos» i les impactants ensaïmades.

Aquelles serps de farina, ous, saïm i sucre causaren commoció popular. Igualment la pasta de fulls, medritxos, sospiros, coques bambes, i en més mesura la merenga, varen ser un revulsiu alimentari.

Bars, tavernes, fondes i establiments públics consumien el global dels productes elaborats per mestre Perico.

La data de 1937 fou prodigiosa perquè mestre Perico, amb tots els números a favor, fundà la celebèrrima macro

pastisseria «La Mallorquina», mare gastronòmica dels millors paladars cubans, d'on sortien els inimitables torrons, galetes llikes per a mullar, galetes farcides de xocolata, a més de tota mena de pastissos exclusiva de la marca. Però la novetat fou quan mestre Perico posà en circulació les gragèes de caramel del mateix tamany d'una aspirina, però de gust suau i gens embafoses.

Donat que el vent comercial bufava en rauja, mestre Perico muntà un bar ben a l'enfront «La Mallorquina». Honorant l'enclau toponímic el titulà «La Flor de Rocafor».

La insuficiència d'espai de «La Mallorquina» l'obligà a incloure un forn dins el cobri del bar. Això era senyal que la prosperitat havia emergit per sobre les indesitjables penúries de l'estretor.

Però la baldor té un preu, perquè mestre Perico i fills feinajaren com esclaus. Fins al punt que l'escarpó per poc digué prou i no havia dependent que no fos endoblat per mestre Perico, el qual ningú mai el veié dormir al llit. Més aviat dormia d'assegudes tota vegada que els nervis el dominaven de debò.

L'adveniment del sargentet Batista i Zaldívar, cabdill de la revolta del setembre de 1933 (data de l'endarrocament de

Machado, gesta que l'enlairà a coronell), comportà una fita històrica. Després, de 1940 a 1944, Batista abastà la presidència erigint-se capítol de l'Estat Major i, per més martiri, ferotge dictador. Mitjançant un Cop d'Estat, de bell nou el 1952 tornà asseure's a la cadira presidencial.

De d'aleshores i fins a l'abatiment provocat pel moviment revolucionari de Fidel Castro, Batista exercí una dictadura de caràcter reaccionari, però davant el reeiximent de Castro, el 1959, Batista acopà el bec donant-t'ho a les cames als Estats Units.

Tot i això, amb Batista hi havia llibertat. Podien obrir-se negocis i després satisfer els impostos sense grans malavejos. Però el greu entrebanc de la Cuba del tirà consistia en l'escasesa de feina. En general, els vagos passaren per la pedra miserable, mentre que els diligents quasi sempre trobaren on treballar. Com a tot arreu, una dictadura és un magatzem de panxes al vent.

Havent traçat les línies mestres del perquè Perico Mosca hagué d'emigrar a L'Havana, deixam en boca de Teresa Fuster, l'afront patit durant els 35 anys viscuts sota els dictats de Fidel Castro...

Dentifrici bunyoler

Passa de cert que el carnòrum d'estopa és tan tirós com els garrons d'un ase vell, no havent barram que «lo rosegui ni ventre que lo paiesqui».

Seguint el parany estopal, qui més llarga la sabien eren les madones d'antany, preferentment les majorales de possessions, les quals a l'hora d'aviar la tradicional bunyolada de Tots Sants, vessaven gran dosi d'enginy cricanyós a fi que els estauvins presidissin la flaca d'ous, farina, patates, sucre i, si a mà venia, també qualche bocí de moniato cap sec.

Antanyalment, la divendrada de Tots Sants, al temps que la lluna adesava el llit al sol, tant els traginers com els collidors d'oliva eren els primers a asseverar si el

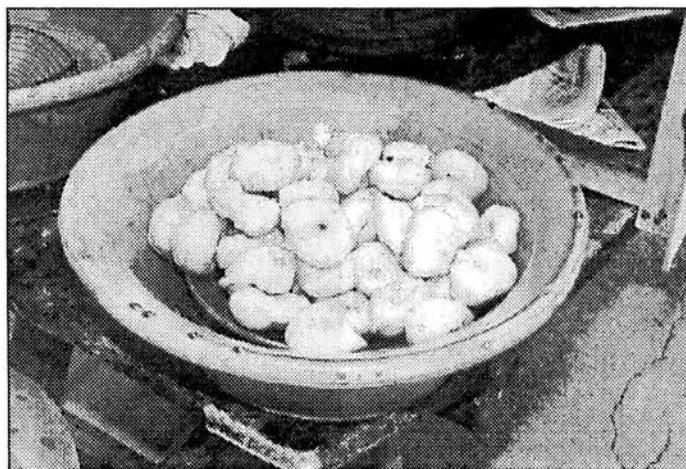

Foto d'un ribell de bunyols treta de la revista «Brisas».

Comercial
ARTA

EN ARTA:
Carrer de Ciutat, 26 - Tel. 83 61 48

EN MANACOR:
Polígono Industrial
C/. Menestrals, 11 - Tel. 55 58 11

Massey - Ferguson. Tractores	
CONDOR	Motocultores y Motobombas
BATLLE	Empacadoras • Rotoempacadoras y Sistemas de riego
ZAZURCA	Equipos preparación Tierra y Siembra
AGUDO	Cubas de vacío
MONDIAL Y OPEM	Motosierras
GAVARA	Pulverizadores
GASPARDO	Barras de Corte
JUSCAFRESA	Remolques
BLANC	Peladoras de Almendras
BRUN	Abonadoras

BATLLE

pastó bunyolenc havia sortit encertat.

A l'endemà, dissabte de festes, els missatgers i jornalers feien l'esfàs. Aquesta bona gent s'hauria engospat el Bec d'en Ferrutx per poc que l'havés col·legit un fil de llepadís.

Amo i madona, sabedors de les ànsies arregussadores del personal, endiumen-jaren una dotzena de bunyols arrebossats amb estopa de trencar (estopa basta i comuna), els quals eren hàbilment camuflats entre el comú de la grandiosa ribellada.

Això comportava haver de participar en el joc de la traïdora loteria bunyolera.

La fam, que no coneix distingos gastronòmics, feia que el missatjunt s'abocàs a empassar-se de valent l'apetitós formiguer d'alises foradades. Naturalment, algú havia de caure soldat, però en quatre escopitades seguides d'un torn de gargalls salivosos (Don Llorenç Garcías, el savi Apotecari Pujamunt els traduïa per «fleumes mocoses»), les restes del bunyol d'estopa botien dins el seu destinatari congènit; el corral de les figueres de moro.

El malaurat missatge que la ditada infortuniosa havia escollit per víctima, aspergiava òlibes peludes perquè, dementres ell retia sals garganxals a l'entapissat figural, els altres companys tal i com anaven consumint els bunyols, amb la mateixa mesura omplien el gibrell de números vermells.

A les acaballes del passat segle, per aci

caigué un senyoret forà. Mitjançant l'etern subterfugi escorcollador de meravelles, va remoure el poble (servidor, més aviat diria «distreure»). Aquell belitre prest albirà que foravila seria un veritable planter per poder-hi desenvolupar la inexistent tasca científica.

A certa veritat que els nostres pagesos, malgrat no entendre'n pruna, el tractaren amb catifes de seda.

Per un d'aquells irremediables averanys que sols la Mare Terra és capaç d'elaborar, els senyoret pet una diada de Tots Sants coincidí amb el fet que la possessió visitada celebrava la corresponent bunyolada.

Àvid d'emocions, no va perdre xina del procés bunyolenc. Dejorn ferm els efluvis de la pasta fregida l'envaïren d'esperances gàstriques.

La pèrfida madona, la qual de dos dies ençà li havia vist la tela, amb tota la mala llet possible fregí tres bunyols distingits. La punyateranga en sabé tant que els col·locà de modo i manera que el senyoret peto fos atret pel descomunal volum de les tres patenes al·ludides.

El tronxot picà talment un mosquit de bassa. Tot i agafant-ne una, partí a dar-li ventoves dentals. ¡¡Vivo dell quina pasta tan apelagosa i mala d'haver!! En voleu de barramades i cantellades. Asseguram que els vuit vents foren saludats per la bocassa del senyoringo mulingo.

El desvergonyit pobrissó com més

barramava més depressa desbarramava. «Apa, apa», digué un missatge: «Cap a ses figueres de moro teniu vós ses feines».

Se n'hi donà que quan l'estopa quedà entreversada a mitja ruta de l'avenc gargameller i la monjoia de l'arc palatal, per un bell avenir un manadet de filadissa estopera volgué enllodrigar-se entre la llitera del barram postís i els caramells estalactítics de les genives.

Al moment en què la dentadura començava a ballar el copeo de les freturances, el senyorino petino notà que quelcom lligat a ell demanava port franc per desembarcar semblant feréstega nolitada.

Desmesuradament obrí les queixeres bucals. Una volta el barram va tenir llum verda i el permís evacuatori, foté tal ceballol que aterrà de ple dins el «gavatx» de madona. Aquesta, en notar-se el mamellam pessigollat per tan funest inquilí, va caure tan rodona com era.

Això no obstant, la fetgeria de l'amo vencé el greu estadi. Calm com un mal pagador, l'amo agafà els armolls tafoners i fent ús de les dues pinces, reposadament posà el grum de l'estopa queixalera davall el rutlló del trull de la tafona.

Un esfereïdor ¡¡cla-crac!! fou l'anunci obituari del garrit barram porcellanós del senyoró picalatò, el qual, mancat de moles i a causa de no poder moldre aliments nobles, regressà a Salamanca magrel·lo, bif i fet un cordellí d'atzavara.

SE ALQUILAN PISOS Y CASAS DE CAMPO

Informes: tel. 83 61 53

CARPINSA

**Carpinteria en Aluminio
y Saneamiento**

A. Cursach y E. Matallana

tel. 83 54 78

c/ Fray Junípero Serra, 7

07570 - Artà

* Technal

- * Puertas Aluminio
- * Correderas aluminio
- * Persianas Mallorquinas
- * Cerramientos Galerías
- * Toldos Policarbonato
- * Cristalerías y Murales
- * Calefacción
- * Energía Solar
- * Fontanería

Biblioteca

Novetats a la secció infantil

Avui vos volem presentar una sèrie de novetats que hem incorporat a la secció infantil. En els darrers mesos, ha tenguut entrada dins d'aquesta secció un nombre considerable de llibres nous. És per això que aquí n'oferim una mostra amb la finalitat d'engrescar els nins, nines, i els seus pares perquè facin una passada per la Biblioteca.

Els primers contes:

- Col.lecció «Els llibres de la tortuga» de l'editorial «La Galera». Es tracta d'uns llibres petits, resistents i atractius. Per a cada pàgina il·lustrada n'hi ha una que conté unes poques paraules. Títols disponibles: «El grill trapella», «Ei, Sol, on ets?», «El tresor del pirata», ...

- Col.lecció «La Sirena». Els contes que formen aquesta col·lecció estan adreçats a nins que ja dominen un poc més la lectura. Les pàgines també es dediquen alternativament a la il·lustració i a un text una mica més complex. A la biblioteca ja disposàvem d'alguns títols d'aquesta col·lecció que ara hem completat i, d'aquesta manera, a hores d'ara ja en tenim cinquanta.

- Els contes de «La Girafa Palmira». Es tracta d'una sèrie de contes que tenen com a personatge estelar a la divertida jirafa Palmira, que es mou amb desimboltura entre els humans: circula amb Vespa, cerca feina, li agraden els dolços i els viatges, i practica tot tipus d'esports... Disposam de cinc contes d'aquesta sèrie.

Contes per a «super-lectors»:

En un nivell més elevat podem trobar els següents contes:

- De l'editorial «L'arca de junior» tenim uns llibres molt atractius i divertits com són:

- «La Fera Llobera»: a classe ha arribat una nina nova, més dolenta que la tinya. Es diu Vera Llobera i en fa de tots colors. Ben aviat els companys li han canviat el nom. Ara tots li diuen la fera Llobera.

- «Amb el mixet o sense el mixet»: Quan la família marxa de vacances, tot són presses i nervis per no patir caravanes a la carretera. Sembla que per fi podran marxar. Ja ho tenen tot llest. Tothom és a punt. Tothom? Ep! i el gat! On s'ha ficat el mixet?

- «Atxim»: L'Atxim es mor de ganes de ser cavaller com el seu amo i protagonitzar aventures extraordinàries, però els seus esforços no tenen cap èxit. Fins que arriba el dia que aconsegueix demostrar el seu valor.

Dins d'aquest nivell també són molt recomanables els llibres de la Col·lecció «La finestra» de «Publicacions de l'Abadia de Montserrat». D'aquesta col·lecció tenim una sèrie de títols com són: «5 potes = 1 ovella», «Mataixa i la bruixa», «El petó volador», etc.

Per acabar, vos direm que hem rebut una sèrie de contes que ha editat, aquest mateix any, Edicions Cadí. Es tracten de les famosíssimes versions que feu Walt Disney de contes com «El llibre de la selva», «La Venta focs» i «La bella dorment», uns clàssics del gènere infantil que, per això mateix, sempre atreuen els petits grans lectors.

VIDRIO ALUMINIO SANEAMIENTO VIALSA

J. Bernad, J. Zafra i J. Genovard

Ctera. Santa Margalida, 57 -Tel. 83 66 35
ARTÀ (Mallorca)

Aspectes psicològics del quiromassatge

L'aspecte psicològic és, en opinió personal, un dels pilars fonamentals per obtenir i gaudir dels beneficis d'un massatge.

Hem de comentar, més en el sentit terapèutic que en l'esportiu, que el massatge provoca inevitablement (per fortuna per a la humanitat), una comunicació gestual i verbal, que permet oferir i rebre un intercanvi d'impressions entre pacient i terapeuta, amb el conseqüent enriquiment personal.

La falta de comunicació en una societat com la d'avui dia fa que la gent desconfii més i més del qui seu al seu costat. La relació que es crea entre pacient i terapeuta, per la condició d'aquest a manipular sobre el més important de l'ésser humà... la seva intimitat, edifica sessió a sessió una relació, franca i sincera, que trenca amb uns esquemes individuals i col·lectius d'una societat.

Per tant, hi ha una sèrie de factors que milloren la qualitat d'una sessió de massatge, i podríem resumir-los en dos aspectes: L'AMBIENTACIÓ I LA COMUNICACIÓ.

Aquests són molt importants per afavorir un clima distès i hermètic per així aconseguir el propòsit d'una sessió terapèutica. Millorar l'estat físic i psíquic de la persona.

En l'aspecte ambiental o ambientació compten el SILENCI de la sala per afavorir la concentració del terapeuta i pacient, la

COMODITAT perquè el pacient rebi el massatge amb més predisposició i menys tensió. La SOLITUD i la falta de interrupcions milloren la capacitat de recepció i relaxació del pacient, a part, que el massatgista no trenca l'atenció professional. Hem de recordar que el massatge també és una forma de recolliment i cura personal i individual.

Seguidament podríem relacionar com a formes d'Ambientació i Comunicació, la Temperatura, la lluminació (Cromoteràpia), i la Música (musicoteràpia) que predisposen i indueixen el pacient a percebre més la relaxació, sensació de comoditat i benestar... multiplicant els efectes mecànics del Quiromassatge.

Respecte a la comunicació, compta, com a més important, és clar, el sentit del TACTE per al qual es transmet un sense fi de sensacions i és qui en definitiva predisposa al màxim una persona. Si aquesta denota intranquil·litat, rapidesa, torpesa i discontinuïtat és tancarà i fomentarà el bloqueig emocional, per incomoditat, que repercutirà molt negativament en la distensió muscular que es pretén aconseguir. D'altra banda la comunicació VERBAL permet al pacient expressar-se lliurement sense temor (en particular en les primeres visites, on el pacient i terapeuta es desconeixen). Aquesta també és una manera que el pacient comenci a alliberar les seves tensions i preocupacions, que és reflexen físicament, aminorant ja des d'aquest moment les contractures acumulades, que també ajudaran el massatgista a realitzar la sessió amb menys sobre-esforç.

L'altre tipus de relació comunicativa seria

l'AUDITIVA, que ens permet endevinar certes situacions de malestar o benestar que ens dona una orientació de l'estat de percepció que té el pacient sobre el massatge (ritme respiratori, gemecs, sospirs, rialles, plors, etc...) i la relació amb la pròpia patologia físico-psíquica.

Per últim la VISUAL que reforça en gran mesura l'auditiva i ens dona un perfil professional d'aquell pacient, ajudant a desxifrar certs bloqueigs musculars, que puguin alterar la seva conducta i estat d'ànim (hàbit posturals, conductuals, etc...)

Així doncs, és molt important en la tasca del Quiromassatgista un lleuger estudi i atenció de certs elements (d'ambientació i comunicació) que puguin fer més còmode, agradable i efectiva la teràpia del massatge manual.

El conjunt d'aquests escrits en relació al Quiromassatge han volgut ser una informació senzilla i seriosa, d'una teràpia tan apreciada per les diferents cultures del món. Esper, doncs, haver-ho aconseguit havent estat del vostre interès.

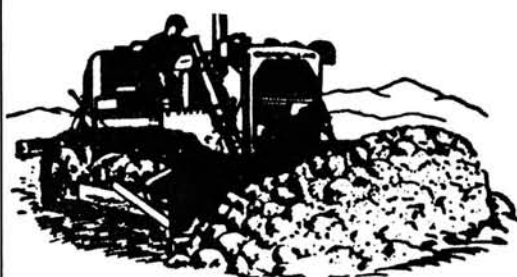
Fins ara hem parlat de la història i efectes del massatge com a mètode terapèutic.

Properament parlarem de diferents teràpies alternatives i annexes al Quiromassatge. Atentament.

Salutacions i fins aviat.

David González

Rectificació: en el número anterior, cap al final de l'article, es va usar per tres cops la paraula «so», en comptes de la correcta «son». El matís és important i per això en feim la rectificació.

COEXA, S.A.

CONSTRUCCIONES

DESMONTES

ASFALTOS

AGLOMERADO

EXCAVACIONES

PLANTA DE AGLOMERADO

CANtera DE ÁRIDOS PROPIA

ALQUILER MÁQUINAS

DELEGACIÓN EN CALA RAJADA:

Vía Mallorca, s/n - Tel. 56 37 48

BOMBA HORMIGONAR PROPIA

HORMIGÓN PREPARADO

CONTROL CALIDAD

LABORATORIO

Hormigones

FARRUTX, S.A.

C.I.F. A - 07 254188

PLANTA: Ctera. Artà-Alcúdia, km 4
tel. 83 56 88 Fax: 56 52 67

L'art de cultivar bonsai

per Jaume Ginard Llinàs

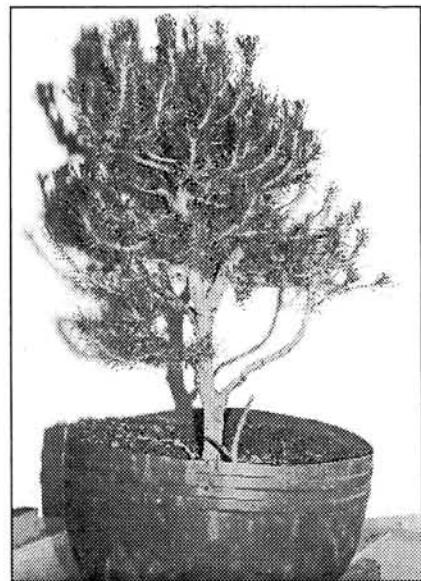
Pi: Pinus halepensis (I)

Es tracta d'un exemplar arrabassat al costat del camí que va a Sa Vinyassa en el mes de novembre d'ara farà tres anys. Ha estat sempre en el mateix cossioll, sense saber molt bé com el podíem transformar en bonsai.

El passat diumenge dia dos d'octubre vàrem tenir el plaer que en Martí Cantallops, ens donàs unes quantes

llicons, a la nova seu de l'Associació a Artà (edifici de ses Escoles) a les quals participaren una vintena de persones.

En Martí li va cercar el front, que és el primer que s'ha de saber per donar-li la distribució de les branques principals. Ens va explicar com ell ho veia i ens hi posàrem a fer-hi feina.

El pinus halepensis amb el bastont que marca el front principal

Els assistents a la sessió amb Martí Cantallops, amb el arbres ja arreglats.

LLISTA DE NOCES

ELECTRODOMÈSTICS

JUGUETERIA

Comercial Sansaloni

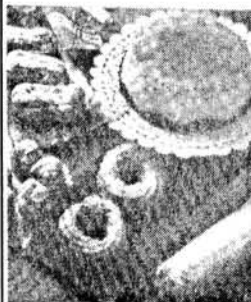
OBJECTES REGAL

C/ RECTA, 2 TEL. 83 62 93 - ARTÀ

L'ARTESANA

**Pastisseria i Rebosteria
Mallorquina.
Serveis de Baptismes,
Noces i Comunions.**

Av. Costa i Llobera, s/n.
Tel. 835703
07570 Artà - Mallorca

RESTAURANT S'ESTACIÓ

**- Especialitat en paelles i
cuina mallorquina.
- Menjar per encàrrec.
- Berenars.
- Menú del dia**

Av. Costa i Llobera, 3 - Artà 07570 (Mallorca)
Tel. 835985

Contestador Automàtic

Aquestes darreres setmanes ens han arribat moltes queixes de distints indrets del nostre poble i per diferents conductes, a través del Contestador, i també de viva veu, totes elles referent a la darrera ploguda del dia 11.

Les queixes les podem resumir així:

Uns veïns del Carrer de Son Servera i Era Vella, i també de l'avinguda de Costa i Llobera, entre Ca'n Soler i el Bar Cruce, que protestaven fortament davant el greu problema que tenen quan plou fort i les canonades són insuficients per recollir

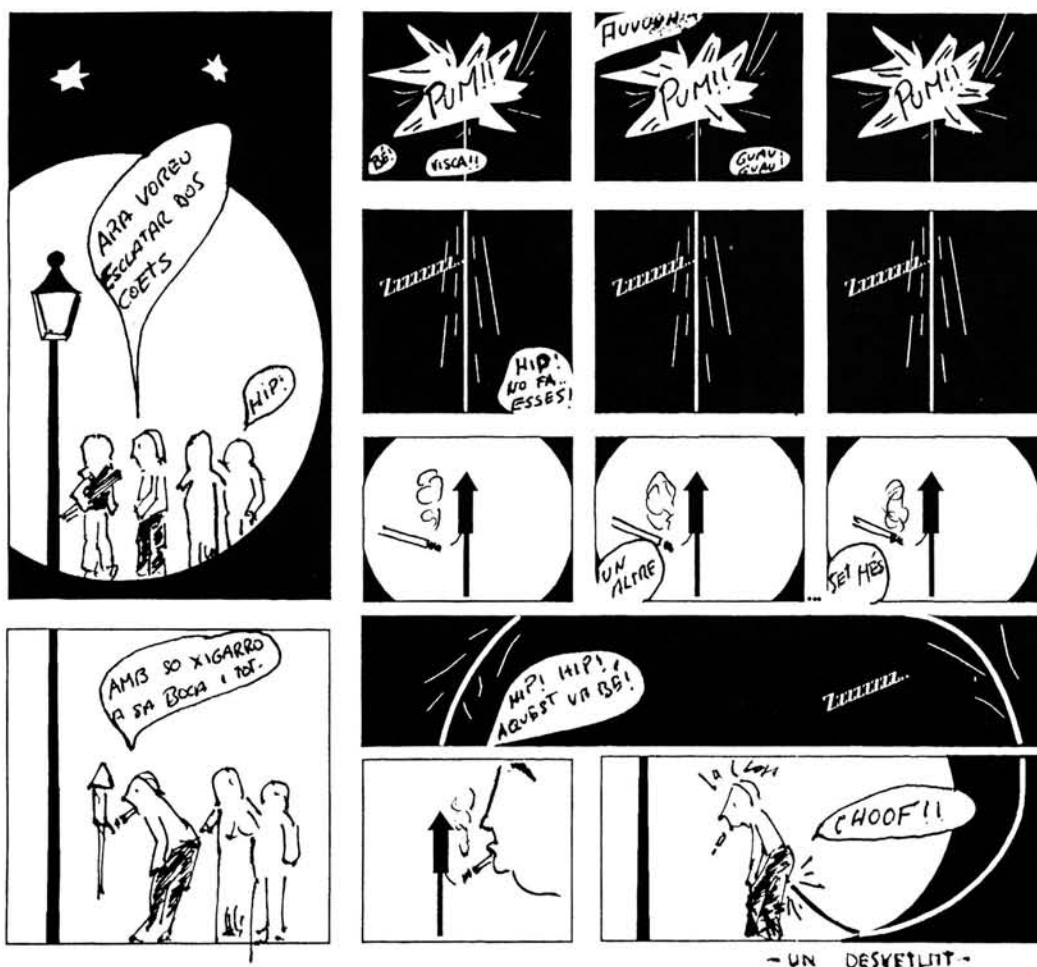
tota l'aigua pluvial. Les seves protestes han anat diverses vegades a l'Ajuntament, a Protecció Civil i no han aclarit res. Sembla que es passen la pilota i ningú no dona solucions. La darrera ploguda del dia abans de la festa, tots varen beure, i no sols aigua, ens digueren que també merda, així de clar volien que ho posàssim, ja que quan les canonades no donen l'abast, els surt la brutícia pels banyes.

També els veïns de Na Batlessa es sumen a les queixes esmentades, ja que vora Es Trui, la cloaca és del tot insuficient per

recollir l'investida de l'aigua i també varen beure altra volta el dia 11. Demanen solucions.

Aquests veïns ens han demanat que publiquen tot això, que és ven vera i ben hora de donar-li solució a curt termini. Pensen que és més necessari la sanitat que moltes altres millores a fer i que es fan al nostre poble d'Artà, sense voler insinuar que no es pugui fer tot, però el que demanen i exigeixen és prioritat per al problema de les aigües pluvials i residuals.

Carta al Director

ESTRUCTURAS

Pídanos presupuestos sin compromiso

C/ Rafel Blanes, 98 tel. 83 66 64

07570 - Artà

Excavaciones
SEBASTIAN SASTRE
EXCAVADORA MINI

C/. Son Servera, 29
Tel. 83 65 59

07570 ARTÀ
(Mallorca)

Pluges beneficioses

Les darreres pluges caigudes especialment durant la primera quinzena d'aquest mes d'octubre han resultat molt beneficioses per als nostres camps, per assegurar que les fonts segueixin rajant i per omplir cisternes que feia temps no havien rebut ni una gota d'aigua.

El dimarts dia 10 d'octubre les pluges caigueren amb molta intensitat sobre les muntanyes de la zona de Betlem (Talaia Moreia, Freda i puig Tudossa) es calcula que uns 190 litres per metre quadrat, la qual cosa feu que davallassin els torrents plens i que es vessin salts d'aigua a llocs on feia molts d'anys que no s'havien vist caure, oferint un espectacle insòlit i bell, com fou el cas de les baixades d'aigua de la Talaia Moreia, fins al punt que eren ben visibles des de la mateixa Colònia. Tots els torrents des des Caló fins al de sa Torre davallaren; en canvi de la Colònia cap a Son Serra no en va córrer ni un, donat que les pluges caigueren sobre les muntanyes des des Parral fins al Caló.

Fuites de corrent elèctric

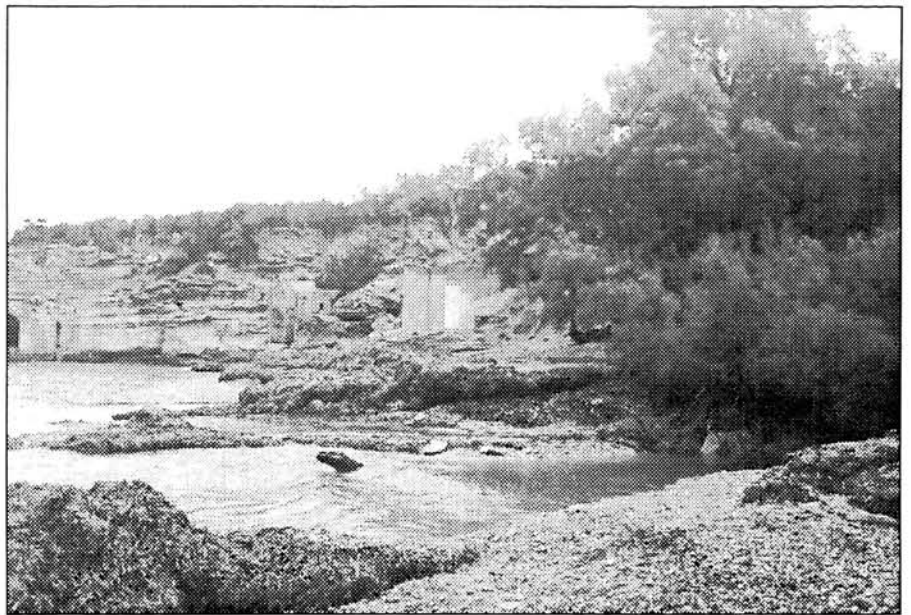
Les interrupcions del corrent elèctric durant els dies de pluja han estat freqüents i a certs dies perllongades ocasionant les conseqüents pèrdues. Sembla mentida que fregant ja el segle XXI a la primera brusca ens quedem sense fluid elèctric. Màquines, geleres, rentadores i altres aparells electrodomèstics se'n resenten. Però sembla que aquest problema no té solució i si en té no n'hi donen.

La carretera de s'Estanyol presenta un estat molt deficient

Després de les pluges la carretera municipal de s'Estanyol està plena de clots que dificulten la circulació i són un perill per als vehicles. Es veu que les empreses encarregades d'instal·lar la xerxa d'aigua potable i residuals només posaren «quatre pedaços» o almanco no deixaren l'asfaltat com estava abans i ara aquesta via presenta un estat deplorable. Seria bo que l'Ajuntament revisàs les carreteres de la seva competència una vegada les empreses constructores hi han obert síquies i no donar per rebuda l'obra si aquesta no està en perfectes condicions. Si no ho fa així, almanco ara hauria d'arreglar allò que els altres no deixaren a punt. S'imposa una passada de la brigada municipal i del camió d'asfalt.

Ca los Camps

Sempre que en alguna informació surt Ca los Camps hi ha persones que pensen que és un error del periodista o de la impremta. Idò no; ni una cosa ni l'altra. El seu nom propi és el de Ca los Camps. Molts de Coloniers recorden que les terres d'aquell indret s'anomenaven (perquè ara ja no ho diu ningú) «és camps vells». La Cala rep per tant el nom de los Camps (vells). El fet que amb el temps s'hagi passat a dir Cans és fàcil d'entendre. És senzillament perquè pronunciar un mot que acaba en «mps» és més complicat que en «ns» i amb el frec de la parla popular els camps han passat a ser cans.

La força de la torrentada va afectar la platja de Cala los Camps

Bunyolada de les verges

Encara que el dia de les verges fou ahir, avui dissabte se celebrarà la tradicional bunyolada de les verges organitzada conjuntament pel Centre Cultural i l'Associació de la Tercera Edat. A les 21 hs. als locals del Centre Cultural hi haurà bunyols i ball que serà amenitzat per la parella musical Salvador i Gori (uns «desconeguts» en el poble)

Per altra banda s'està duent a terme el torneig de petanca que s'inicià el passat 24 de setembre i en el qual hi participen vuit parelles d'adults i set de nins. Convé també deixar constància del viatge a Eivissa que feren 20 persones incloses en les entitats més amunt esmentades; un viatge que segons les nostres informacions fou tot un èxit.

Acabarem informant sobre una conferència que tindrà lloc el pròxim dia 28 d'octubre en el Club de la Tercera Edat i que anirà a càrrec del metge Bartomeu Barceló Gayà sobre «Els hàbits més freqüents contraris a la salut». L'acte serà a les 20:30 hores.

Pregària

Déu, Senyor i pare de tots:

Gràcies per haver-nos reunit en l'Església, la gran família de Jesús el nostre germà, que ens ha associat a la missió universal.

Beneiu els missioners de la vostra Església

que recorren els camins del món per reunir tots els pobles en el vostre Regne.

Il·luminau els milions d'homes i dones que no us reconeixen com a Pare

ni se saben estimats i salvats per Jesús.

Concediu-nos d'imitar Maria, la mare de Jesús, en l'amor maternal de l'Església missionera

en el seu servei a tots els pobres del món.

Enfortiu el nostre afany missioner: volem fer de la humanitat sencera una família unida en la pau de Crist. Amen

Notícies breus

Catecumenat Juvenil (Comuna)

Aquesta setmana ha començat la inscripció dels qui volen començar el catecumenat juvenil (Comuna).

També els de segon i tercer comencen ja les activitats. Els de segon faran una sortida de divendres a diumenge dies 28-30 d'octubre.

Els de tercer començaren les activitats el passat 2 d'octubre a Santa Llúcia i tindran una altra sortida el cap de setmana 5-6 de novembre.

Catequesi d'infants

La setmana que ve comença la catequesi 1r. curs de catequesi, dimecres 2n. curs de catequesi, dimarts 3r. i 4rt. curs de catequesi: divendres en el Centre Social a les 5 del capvespre Diumenge dia 30 d'octubre, a les 7'30 del vespre, a la parròquia, celebració de començament de curs de la catequesi.

Catequesi segona etapa

A part Dimarts dia 1 d'octubre és la festa de Tots Sants. A les 4 del ir de dilluns dia 24 a les escoles es recolliran les inscripcions a la catequesi de segona etapa.

Celebració Penitencial

Divendres dia 28 d'octubre, a les 8'30, a l'església parroquial, celebració comunitària del sagrament de la penitència.

Tots Sants

Dimarts dia 1, festa de Tots Sants, a les 4 del capvespre hi haurà celebració de l'Eucaristia en el Cementiri.

Dimecres dia 2, dia dels morts, a les 7'30 del matí, hi haurà celebració de l'Eucaristia a l'església de Santa Catalina.

L'horabaixa a les 7'30 hi haurà una celebració de l'Eucaristia per tots els difunts de l'any a la Parròquia.

BAR- RESTAURANTE CAN BALAGUER

tel. 83 50 03

c/ Ciutat, 19

07570 - Artà

* Menú del dia

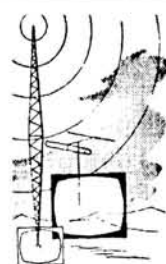
* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

Si desea una buena construcción para su vivienda pida información a:

**CONSTRUCCIONES
MANUEL POZO GUERRERO**

C/ Bonaire, 14 - 07570 - Artà (971) 83 58 10

**Electrodomésticos
Reparaciones eléctricas - Antenas**

Proyectos

Mateo Morey

83 51 35

C/ Rafel Blanes, 42 Artà (Mallorca)

Biblioteca de «la Caixa»

L'Ajuntament demana a la Caixa que mantengui la despesa en Obra Social a Artà.

Com informàvem al darrer Bellpuig, l'Ajuntament i la Caixa estan negociant la cessió del fons de la Fundació La Caixa a la biblioteca pública de Na Batlessa, però les negociacions sembla que han arribat a un estancament davant la manca de voluntat de la Caixa per definir i assegurar el futur dels fons que a partir del tancament ja no tendran destí a la seva biblioteca. Segons Monserrat Santandreu, regidor de cultura, el tancament de la biblioteca de la Caixa seria acceptable si anàs acompanyat de les ajudes necessàries per poder condicionar, gairebé duplicar, les instal·lacions de Na Batlessa, i sobretot, «que la Caixa se comprometí a seguir gastant a Artà el que fins ara dedicava a la biblioteca», bé en subvencions anuals a la de Na Batlessa, o bé en els programes de medi ambient, SIDA, o ocupament juvenil que diuen voler abordar.

A final d'aquest més o principis de novembre es reuneix el Consell de Balears de la Caixa, i un dels seus membres, en Toni Artigues, representant del sindicat CC.OO., ha assegurat a Bellpuig que té previst demanar quin serà el futur de l'Obra Social a Balears i en què es pensen invertir el que no anirà a biblioteques.

El Sr. Martorell, responsable de la Fundació la Caixa ha negat que hagin donat cap ultimàtum a l'Ajuntament, i declara que estan oberts a firmar convenis de col·laboració amb els ajuntaments que així ho vulguin per tal que les exposicions itinerants que organitza la Fundació arribin a tots els pobles que ho demanin, però novament eludeix quantificar aquestes despeses, «això és molt difícil de calcular», va manifestar, una excusa poc creïble tractant-se d'una empresa dotada amb un dels millors centres de càlcul. Així i tot Martorell es mostra

«El paisatge d'Artà»

Isabel Moll, Francesc J. Díaz, Miquel Pastor i Antoni Bennàssar, a l'acte de presentació del llibre.

Divendres dia 14 d'octubre, al saló d'actes de la Residència, va ser presentada l'edició facsímil d'«El paisatge d'Artà» editada conjuntament per la Universitat de les Illes Balears i l'Ajuntament d'Artà. Es tracta d'una tercera edició d'uns texts que havien aparegut gairebé tots a la revista artanenca «Llevant». Exhaustes la primera (1932) i la d'homenatge (1961), aquesta darrera ha estat reproduïda ara en ocasió del nomenament com a Doctor Honoris Causa del Dr. Sureda i Blanes poc abans del seu decés.

L'acte va ser obert pel batle d'Artà que explicà l'interès municipal per a l'edició de l'obra que descriu i interpreta els elements físics i espirituals de la nostra contrada.

La doctora Isabel Moll i Blanes va fer una glosa del seu avantpassat del qual destacà el

seu caràcter d'il·lustrat, de científic i d'enamorat del seu entorn nadiu. També parlà del valor evocatiu de la prosa del llibre i recordà algunes característiques de la personalitat de l'autor.

El doctor Francesc J. Díaz de Castro va llegir alguns fragments del pròleg que va redactar per a aquesta edició en el qual destaca els valors literaris i estructurals de l'obra.

Finalment, el doctor Antoni Bennàssar, vice-rector de la UIB, va recordar als presents el moment en què va assabentar el doctor Sureda i Blanes del nomenament honorífic que havia acordat la UIB i la impressió que va tenir de trobar-se davant un científic que havia conegut tantes figures insignes de la ciència.

L'acte va ser seguit per un públic atent que omplia la sala.

disposat a estudiar les demandes de l'Ajuntament, que assegura que encara no ha rebut.

Un altre dels obstacles que fan difícil l'acord rau en la voluntat de la Caixa de desfer-se del personal fix i traspasar-lo als ajuntaments. Segons diverses fons sindicals, la Caixa és una de les empreses que més està fent ús de la Reforma Laboral, augmentant tot el que pot la contractació eventual i en precari, i evita així com pot els contractes fixos com el que té la bibliotecària d'Artà.

Quan tenim l'edició a punt de tancar ha arribat la notícia que a Manacor l'Ajuntament ja ha acceptat el conveni de traspàs de la Biblioteca que la Caixa hi tenia oberta. A Artà, encara que no se sap en quines condicions, ja que sembla que varien molt d'un poble a altre. Pel que uns diuen i altres no diuen pareix que les negociacions van molt dures i la corda molt tensa.

BAR- RESTAURANTE CAN BALAGUER

tel. 83 50 03
c/ Ciutat, 19
07570 - Artà

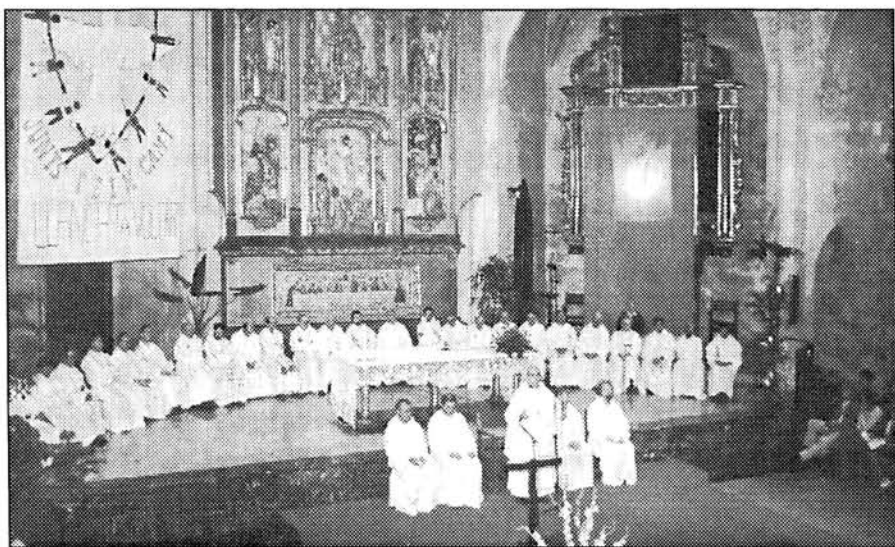
* Menú del dia

* Tapes Variades

* Cuina Mallorquina

Visita del Bisbe

Divendres dia 14 a l'Església parroquial va tenir lloc el començament de curs de les Parròquies de la quarta zona. A les 9 del vespre la trobada començava amb una salutació de part del Vicari Episcopal Mn. Rafel Umbert. El primer en intervenir va ser el Bisbe Teodor que va dirigir la paraula als assistents. La intervenció del Bisbe va durar mitja hora. Don Teodor Ubeda va comunicar als assistents la seva decisió de convocar la celebració del Sínode Diocesà durant l'any 1995. El Sínode Diocesà és el màxim òrgan de participació del conjunt de l'Església en les decisions que la regeixen. Peral present any el Bisbe va proposar que fos un temps de preparació del Sínode. Ell mateix va proposar dos camps concrets de preparació del Sínode. Per una part, personalització de la fe i al mateix temps començar una recollida de dades sobre la relitat mallorquina actual i de l'Església de Mallorca avui. El Bisbe va demanar que des de les parròquies, comunitats i persones interessades, es començàs a treballar en aquests dos camps i que durant

aquest curs es fes arribar també tot el que les distintes Parròquies volen demanar al Sínode Diocesà. Una tasca que vol anar a contracorrent del desencís regnant, en paraules del Bisbe. I que vol respondre a les exigències que els nous temps presenten a l'Església.

Els participants, (prop de cinc-centes persones) venien de les distintes parròquies que formen la quarta zona (les comarques de Llevant i de migjorn).

Després d'un breu descans es va celebrar l'Eucaristia. La trentena de preveres presents omplien el presbiteri de la

parròquia. L'homilia del Bisbe va ser un comentari a la transformació que experimentaren els deixebles d'Emaús al llarg d'un camí de conversa, d'acollida, de celebració. El que vol aconseguir el Sínode, justament. La trobada va acabar amb un refresc a la casa d'exercicis. Varen ser moltes les persones que col·laboraren preparant bunyols, coques, panets i altres menges.

En aquesta trobada es va distribuir el calendari diocesà i el text del Bisbe en què convoca el conjunt de l'Església a preparar el Sínode Diocesà.

Bodes d'Or

Antoni Ginard Alzina, conegut per Monseriu, i Antònia Amorós Bonnin, es casaren el dilluns 16 d'octubre de 1944. Han tengut cinc fills, que els han donat nou nés i nétes, i dues renétes. Diumenge dia 16 celebren les bodes d'or amb tota la seva família.

(Text escrit per Lourdes Genovard, una de les seves nétes).

(Hi ha foto plana sense peu)

Nova directiva a la Banda de Música

Com ja informàrem fa dos números, el passat dia 20 de setembre i fins al 11 d'octubre s'obri un procés electoral dins la Banda de Música d'Artà de presentació de candidatures per elegir una nova junta directiva de la Banda. El dimarts dia 11 només se n'havia presentat una de nou components i, un cop feta pública a tots els membres del col·lectiu, dimarts dia 18 es va procedir a la votació de si aquest nou equip s'erigia en la nova directiva. 29 vots a favor, cap en contra i 5 abstencions permeteren que es constituís la nova directiva, formada per Jaume Ginard Llinàs, Antoni Serra Gelabert, Pere Llobot Cursach, Bartomeu Sansaloni Lliteras, Guillem Caldentey Crego, Pere Mestre Riera, Joan Fuster Sancho, Joan M. Llaneras Pascual i Antoni Fuster Sancho. En una reunió que es va celebrar ahir dia 21, tenien previst decidir les funcions de cadascú.

Com es pot veure a la foto, feta just després de la votació, les joves generacions s'han combinat amb elements més antics i sembla que tots estan disposats a fer-se costat per tirar endavant en la nova singladura que comença. Un cop es posin en marxa **Bellpuig** es compromet a mantenir un canvi d'impressions amb els nous representants.

Columbofilia

Repartiment de premis i trofeus de la campanya esportiva 1993/94

Talment com diu el titular d'aquesta crònica, el passat dia 7 del present mes d'octubre, va tenir lloc l'acostumat acte social de lliurament de premis i trofeus, esdeveniment que es va desenvolupar al cèntric Restaurant «El Cruce» de Vilafranca de Bonany, lloc on es varen reunir representants del diversos clubs columbòfils illencs, l'afició artanenca i també membres de les nombroses Cases i firmes Comercials del nostre poble, que han donat suport, un cop més, a la bona realització de l'esmentat acte, que fou presidit pel batle d'Artà Miquel Pastor i el president de la Federació Balear de la Columbofilia J. Antonio Palacios i el president del club local Sebastià Ginard.

El quadre d'honor va quedar de la manera següent:

Concurs terrestre

- 1 Andreu Escanellas
- 2 Riera-Ginard
- 3 Col·legi Públic Na Caragol

Concurs de Sant Salvador

- 1 Arturo Nicolau
- 2 Andreu Escanellas
- 3 Joan Terrassa

Juvenils

- 1 Francisco Lliteras
- 2 Tomeu Terrassa

1ª Eivissa

- 1 Joan Gili
- 2 Tomeu Ginard

2ª Eivissa

- 1 Gabriel Ferrer
- 2 Joan Gili

3ª Eivissa

- 1 Pep Bauçà
- 2 Guillem Vives

4ª Eivissa

- 1 Llorenç Mestre
- 2 Guillem Vives

5ª Eivissa

- 1 Tomeu Ginard
- 2 Llorenç Mestre

6ª Eivissa

- 1 Llorenç Mestre
- 2 Joan Gili

7ª Eivissa

- 1 Llorenç Mestre
- 2 Llorenç Mestre

8ª Eivissa

- 1 Llorenç Mestre
- 2 Guillem Vives

Regularitat General Eivissa

- 1 Llorenç Mestre

Beniarres (Alacant)

- 1 Riera-Ginard
- 2 Joan Gili
- 3 Llorenç Mestre

Calpe (Alacant)

- 1 Llorenç Mestre
- 2 Joan Gili
- 3 Tomeu Ginard

Alacant

- 1 Gabriel Ferrer
- 2 Antoni Pinzo
- 3 Arturo Nicolau

I Oriola (Alacant)

- 1 Gabriel Ferrer
- 2 Tomeu Ginard
- 3 Antoni Pinzo
- 4 Llorenç Mestre

II Oriol

- 1 Joan Gili
- 2 Tomeu Ginard
- 3 Gabriel Ferrer
- 4 Llorenç Mestre

Benissa (Alacant)

- 1 Arturo Nicolau
- 2 Guillem Vives
- 3 Llorenç Mestre

Regularitat Velocitat

- 1 Gabriel Ferrer

Baza (Granada)

- 1 Llorenç Mestre
- 2 Llorenç Mestre
- 3 Guillem Vives
- 4 Col·legi Públic Na Caragol
- 5 Col·legi Públic Na Caragol
- 6 Joan Gili

Trofeu colom més viatjat des de la península

- 1 Col·legi Públic Na Caragol

Trofeu colom més ràpid des de la península

- 1 Gabriel Ferrer

Trofeus als Juvenils

- 1 Col·legi Públic Na Caragol
- 2 Toni Pinzo
- 3 Maria A. Riera
- 4 Francisco Lliteras
- 5 Xavier Conesa

Trofeu al 1º any de participació

- Jaume Cutilles
- Tomeu Coll
- Rafel Forteza

Tomeu Ginard

SALLIBRETA GEGANT

PES SEU INTERÉS

fin al **6** % T.A.E.

...SORTEJAM MUNTANYES DE REGALS

I UN COTXE CADA MES!!

* Exemples de T.A.E.: Per 100.000 Pts.: 1,99% • Per 500.000 Pts.: 3,79%
• Per 1.000.000 Pts.: 4,89% • Per 5.000.000 Pts.: 6% Saldo mínim 100.000 Pts.

BANCA MARCH

Pròxim sorteig davant notari dia 10 de novembre de 1994

UNISEX

Pennuqueria

Àngela

Carrer Antoni Blanes, 24-baixos
ARTA - Telèfon 835777
Es prega demanar hora

CAFÈ GRAN VIA

NOVA DIRECCIÓ
(Tomeu i Jaume)
c/ Ciutat, 35 - Tel. 83 50 09

Especialitat en:
Tapes variades, frit, ronyons, callos, croquetes.
Entrepans, hamburgueses, Pepitos de llom, postres de casa, etc.

Bàsquet

PRESENTACIÓ D'EQUIPS

El Club Esportiu Sant Salvador, secció Bàsquet el dimecres dia 12 d'aquest mes va presentar a la seva afició els set equips que aquest any competiran en competicions federades. Els equips van des d'un equip infantil femení fins a un sènior femení que juga a la màxima categoria del bàsquet mallorquí. Els equips infantil femení, cadet masculí del FORN DE SA PLAÇA i l'equip del júnior masculí dels MARMOLS ARTÀ S.L. jugaran al grup «B» de les seves respectives categories, mentres que els equips cadet femení del FORN DE SA PLAÇA i júnior femení jugaran al grup «A» de les seves. L'equip sènior masculí del SANIMETAL juga a la categoria de sènior provincial, mentres que l'equip sènior femení juga a la II divisió femenina. Es donaren les gràcies al socis, als espònsors per la seva ajuda. Per acabar, només falta desitjar la millor sort a tots els equips. La foto al complet no permet destriar gaire els membres dels equips, però anirem oferint les de cada conjunt en successives edicions.

CRISTALERIA ARTA

Carrer Ciutat, 48-A Tel. 83 53 75

Les ofrece nuestros servicios en:

- * CRISTALES REDONDOS DE CAMILLA
- * DOBLE ACRISTALAMIENTO
- * CRISTALES DE SEGURIDAD Y TEMPLADOS
- * CRISTALES TALLADOS I BISELADOS
- * ENVARILLADOS Y EMPLOMADOS

- * METACRILATO
- * PECERAS A MEDIDA
- * LETREROS LUMINOSOS
- * CISTALES COLORES

- * FALSOS TECHOS
- * MAMPARAS DE BAÑO
- * ENMARCACIÓN

FORN DE CAN BECA

Cada dia, bon pa

Despatx central:

Rafel Blanes, 51 - Artà - Tel. 83 61

esports

DATA: 08/10/94				CATEGORIA: Júnior Femení			
PARTIT: Jovent, 83 - C.E. Sant Salvador, 26							
PARCIALS: 53/8 30/18 83/26							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4				10	Tous, C.	3	3
5	Ginard, C.	-	-	11	Ginard M.	-	1
6	Obrador, S.	-	-	12	Pallicer, M.	4	2
7	Llabata, M.	8	13	13	López, C.	3	5
8				14	Ginard, B.	6	4
9	Santandreu, A.	2	1	15	Esteva. C.	-	-
COMENTARI: Mal partit de l'equip artanenc, davant un conjunt amb molta més qualitat i millor tècnica individual com és el Jovent. Cal destacar la reacció que va tenir l'equip artanenc a la segona part on se va lluitar molt més i se va aconseguir un parcial més d'acord amb el potencial dels dos equips.							

DATA: 8/10/94				CATEGORIA: II Divisió Femenina			
PARTIT: Jovent, 64 - Bar'EL DORADO', 45							
PARCIALS: 7-1/15-1/24-12/36-23 47-29/53-35/59-39/64-45							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, M.	-		10	Balaguer, M.	13	
5	Ginard, M.	8		11	Infante, A.	2	
6	Lorenzo, V.	2		12			
7				13	Esteva, F.	-	
8	Bauza, A.	8		14			
9	Tous, M.F.	-		15	Tous, A.	14	

COMENTARI: Partit jugat amb uns primers moments bastant desconcertants en què l'equip artanenc va rebre un parcial de 15/1. Després l'equip artanenc va començar a jugar a ratxes i alternant la defensa individual amb la zonal va aconseguir mantenir les distàncies i al final tant sols va perdre de 17 punts. No es pot demanar més de l'equip d'El DORADO que va anar a jugar a la pista del líder amb quatre baixes. Per últim, cal donar l'enhorabona a totes les jugadores per les seves ganes i el seu esforç demostrat durant aquest partit.

DATA: 15/10/94				CATEGORIA: Júnior Masculí			
PARTIT: Marmols Artà, 74 - Campos, 63							
PARCIALS: 7-5/22-12/29-18/38-24 41-26/52-39/60-44/74-53							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, R.	1	4	10	Dalmau, B.	2	-
5	Cabrer, J.	2	1	11	Cursach, B.	-	-
6	Carrió, S.	5	2	12	Riera, M.A.	34	35
7	Nicolau, B.	3	2	13	Riera, P.M.	4	2
8	Alzamora, C.	8	10	14	Melis, R.	2	-
9	Miralles, B.	13	4	15			
COMENTARI: Discret partit de l'equip dels MARMOLS ARTÀ S.L. i els jugadors locals pareixien desmotivats davant un equip inferior. El tir exterior aquest pic va ser molt fluix i sota els taules es fallaren cistelles prou clares. Un altre pic fent un partit discret M.A. RIERA fou el millor anotador i rebotejador. Esperem que el dissabte dia 22 a Porreres es millori.							

DATA: 01/10/94				CATEGORIA: Júnior Masculí			
PARTIT: Marmols Artà, 87 - Son Servera, 49							
PARCIALS: 10-7/16-12/28-16/41-21 50-27/62-32/76-34/87-49							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, R.	2	7	10	Dalmau, B.	2	-
5	Cabrer, J.	4	3	11	Cursach, B.	-	-
6	Carrió, S.	12	-	12	Riera, M.A.	23	20
7	Nicolau, B.	9	2	13	Riera, P.M.	8	2
8	Alzamora, C.	15	4	14	Melis, R.	-	-
9	Miralles, B.	10	3	15	Gaya, A.	2	1
COMENTARI: Partit inaugural de la temporada i l'equip dels MARMOLS ARTÀ tenia ganes d'agradar al públic i ho aconseguí gràcies a un joc molt ràpid i molt vistós. L'equip artanenc es trobà amb un equip de Son Servera que encara que anava curt d'efectius sempre intentà estar dins el partit de la millor manera. Destaquem en l'apartat individual el base CARRIÓ, S. molt efectiu des de la línia del 6.25 (4/6) i juntament amb un ALZAMORA, C. que aprofità la seva lluita i coratge sota el tauler per anotar 15 punts.							

DATA: 8/10/94				CATEGORIA: Júnior Masculí			
PARTIT: Joan Capó (Felanitx), 75 - Marmols Artà, 76							
PARCIALS: 5-7/9-18/22-28/30-40 35-48/45-59/57-68/75-76							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Garau, R.	2	1	10	Dalmau, B.	8	-
5	Cabrer, J.	4	1	11	Cursach, B.	-	3
6	Carrió, S.	3	-	12	Riera, M.A.	30	32
7	Nicolau, B.	9	1	13	Riera, P.M.	6	7
8	Alzamora, C.	2	2	14	Melis, R.	-	-
9	Miralles, B.	12	7	15			
COMENTARI: Estrany partit a Felanitx i durant 33 minuts l'equip dels MARMOLS ARTÀ S.L. donà una gran inmatge, amb contratacs i gran tir exterior. A pesar d'això els darrers 7.30 minuts s'adormí. Aprofitant el fet, l'equip local va fer a l'equip artanenc un parcial de 25 a 7, el va superar en el marcador, però a falta de 2 segons per a l'acabament en B. Miralles amb una entrada va aconseguir la cistella de la victòria. Destaquem el públic de Felanitx, la defensa d'en B. MIRALLES i en T. DALMAU amb un 100% d'efectivitat.							

DATA: 9/10/94				CATEGORIA: Sènior Masculí			
PARTIT: C.B. Porreres, 53 - SANIMETAL, 68							
PARCIALS: 27/32 26/36 53/68							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Riera, M.	7	4	10	Miralles, B.		
5	Nicolau, B.	0	1	11	Vaquero I, P.	15	3
6	Riera, M.A.	19	9	12	Riera, P.M.		
7	Gili, A.	12	2	13	Nicolau, F.	-	-
8	Carrió, R.	-	1	14	Jorda, M.	8	4
9	Galan, M.	2	1	15	Bo Wngdings		

COMENTARI: Primer desplaçament de l'equip del SANIMETAL. Després d'una primera part en què no es va poder aconseguir cap gran avantatge. Durant la segona i amb una pista molt mullada per la pluja i en què no es podia córrer el contratac, així i tot l'equip artanenc va poder aconseguir un còmode avantatge de 10 punts que va mantenir un altre cop gràcies a l'encert en tirs lliures: un 64.86%. La presència de jugadors juvenils va ajudar molt a la victòria. Per a ells és un incentiu només de sortir formant part de l'equip.

DATA: 9/10/94				CATEGORIA: Sènior Masculí			
PARTIT: C.B Porreres, 53 - SANIMETAL, 68							
PARCIALS: 27/32 26/36 53/68							
Nº	NOM	PUN	REB	Nº	NOM	PUN	REB
4	Riera, M.	7	4	10	Miralles, B.		
5	Nicolau, B.	0	1	11	Vaquero I, P.	15	3
6	Riera, M.A.	19	9	12	Riera, P.M.		
7	Gili, A.	12	2	13	Nicolau, F.	-	-
8	Carrió, R.	-	1	14	Jorda, M.	8	4
9	Galan, M.	2	1	15	Bover, D.	5	3
COMENTARI: Primer desplaçament de l'equip del SANIMETAL. Després d'una primera part en què no es va poder aconseguir cap gran avantatge. Durant la segona i amb una pista molt mullada per la pluja i en què no es podia córrer el contratac, així i tot l'equip artanenc va poder aconseguir un còmode avantatge de 10 punts que va mantenir un altre cop gràcies a l'encert en tirs lliures: un 64.86%. La presència de jugadors juvenils va ajudar molt a la victòria. Per a ells és un incentiu només de sortir formant part de l'equip.							

INICI DE TEMPORADA

L'equip cadet femení començarà la temporada el proper dissabte dia 22, mentre que l'equip masculí començarà el dissabte dia 29. Desitjam la millor sort a aquests equips, que són uns dels bases del club.

PROPRERS PARTITS

En el Polisportiu de Na Caragol, el dissabte dia 22 a les 19.30 h. l'equip Júnior femení rebrà l'equip del Jovent Lluçmajor i el diumenge dia 23 a les 11.30 h. l'equip Sènior masculí del SANIMETAL, tindrà el primer derbi comarcal. Aquest cop, serà l'equip de Son Carrió, que aquest any s'ha reforçat bastant. A Porreres hi jugarà l'equip Júnior masculí del MARMOLS ARTÀ, S.L., mentre que l'equip del DORADO es desplaçarà al camp del Ferriolense. Desitjam els millors resultats a aquests equips artanencs.

Córrer també és cosa de dones

Les quatre fèmines preparen un futur amb aspiracions

M. S.- A molta de gent no la sorprendrà aquesta entrevista. Qui no les ha vistes córrer en carreres oficials les haurà topades entrenant pel polisportiu o per qualsevol camada un dia sí i un altre també. No debades fa temps que s'hi dediquen i com més va més s'entreguen a un esport, l'atletisme, en què la constància i el sacrifici comporta sovint poques compensacions i menys gratificacions llevat de les personals. Elles ja han destacat més d'un cop en les seves respectives modalitats, sobretot la primera. Es tracta de Francesca Rosselló, Maria Jaume i les germanes Bel i Maria Ramis. Han triat l'atletisme i en són ben conscients. «Bellpuig» les reüní totes quatre i tractarem les següents qüestions.

Bellpuig.- Quin temps fa que correu i com vos introduïreu a l'atletisme?

Francesca Rosselló Bonet.- La que fa més temps som jo, que fa 14 anys que hi vaig, des d'EGB. Hi ha hagut anys alternar-ho amb el bàsquet, però els esports d'equip són diferents i més complexos. M'hi vaig introduir en carreres populars i als 17 anys em vaig federar al Playas de Palma.

Bel i Maria Ramis Esteve.- Nosaltres també començarem a EGB i també hem combinat el córrer amb volei, bàsquet i fins i tot futbol-sala, però d'ençà que estam federades al Playas de Palma no feim altra cosa. Destacar en l'esport escolar ens ha permès fitxar per un equip federat.

Maria Jaume Lliteras.- Ara fa tres anys, i entrén de cada vegada més. Un entrenador m'assessorava i estic en contactes amb el Colònia de Pollença per federar-m'hi.

B.- I per què l'atletisme i no un altre esport més majoritari?

BRE.- Quan fèiem altres esports era per complementar el córrer, però a la llarga el que realment ens estira és l'atletisme, allò que ens reporta més satisfacció personal tot i l'esforç que suposa.

MJL.- A mi sempre m'ha agradat l'esport en general però aquest és el que més em satisfà.

FRB.- Per l'afició i la facilitat amb què es pot practicar. És un esport individual que suposa autodisciplina, autocontrol, tu mateixa et regles i vas fent d'acord amb la teva disponibilitat sense dependre de ningú. El sacrifici, si realment t'agrada, no el valores tant.

B.- Així i tot, això de córrer cada dia implica un esforç constant i progressiu...

MRE.- Sí, però la motivació de poder guanyar o de superar la teva pròpia marca et basta per continuar. Saps que has d'estar a punt i que si afluixes n'hi haurà que et tornaran a passar a davant; la competició motiva molt i entre les dues ens llevam la peresa.

MJL.- Hi ha dies que et costa partir, però quan hi ets ja està...

B.- En quin moment creis que vos trobau de la vostra carrera esportiva i quines metes teniu a nivell personal? [riu en totes].

B&MRE.- Home, els campionats d'Espanya de la nostra categoria en mig fons (entre els 1.500 i els 5.000 metres) són una aspiració que ens il·lusiona moltíssim, i qui sap si futures olimpíades [més rialles]... Per nosaltres no quedarà, de moment es tracta de seguir entrenant i millorar.

FRB.- Els campionats d'Espanya, pel març del 95, són una meta important per a qualsevol atleta amb aspiracions. És clar que és difícil classificar-s'hi, però s'ha d'intentar. El campionat de Balears de cross també és un

objectiu, més assequible si es vol. Així i tot s'ha de ser conscient que les marques que es fan a Mallorca sovint són baixes comparant-les amb les de la península.

MJL.- Poder-me classificar per anar als campionats d'Espanya en pista i poder córrer els 80 i 150 metres lllisos seria un somni, però per això han de ser molt bones i tenir bons entrenadors, i això fa falta.

B.- Com veis els inicis de l'atletisme a Artà d'ençà de la creació d'aquesta nova secció federada?

FRB.- És una iniciativa que s'ha de valorar positivament perquè pot crear més afició tot i que les pretensions no siguin molt grans. Està bé que hi hagi afició i un cert nivell d'exigència que cada un exerceix com troba. L'important és crear afició ja a les escoles i iniciar els nins amb una planificació seriosa. Aquesta nova secció pot ser un bon precedent. A Palma tot està planificat, tenen pretensions com a club i es marquen metes i objectius en els quals tu hi estàs compromesa, d'aquí que assumesquis una certa exigència... Tenir monitors o entrenadors és molt important, com també ho és tenir les instal·lacions idònies per entrenar d'una forma completa.

B&MRE.- Està molt bé això del nou club, són molts i sembla que s'ho prenen seriosament. És una cosa que abans no hi era i ara hi és i ja hi ha qualche cosa per on començar...

B.- I en general, com veis l'atletisme a nivell de Mallorca i les Illes?

FRB.- Hi ha molta mala política entre clubs: disputes per corredors, lluitaments particulars, poc corporativisme en general. La Federació té pocs recursos i funciona a través de subvencions. L'existència de pocs clubs delata una falta d'infraestructura i d'organització a nivell general. Com hem dit, la pràctica d'aquest esport en una illa com la nostra sempre implica un handicap a l'hora de competir a fora. Així i tot, en els darrers anys s'ha millorat i estar amb un equip et reporta compensacions que t'incentiven: assessorament tècnic, assegurança mèdica, seguiment individualitzat, desplaçaments i manutencions durant la competició, material d'entrenament, vestimenta...

POLISPORTIU MUNICIPAL - ARTÀ

Hípica

Grillo conduït per la jovepromesa Vicki Ginard.

A l'hora de començar a escriure aquesta crònica ho faig baix el punt d'una reflexió que podria respondre a una pregunta. Hem acabat una generació del trot artanenc: l'estam renovant? Facem un repàs i mirem si és així.

A les principals quadres de la vila fa uns pocs anys vèiem com Artà era un dels pobles que tenia dins la seva plantilla més estrelles del trot i que poc a poc ha arribat el moment de realitzar un canvi generacional que sens dubte pot arribar en poc temps i que torni donar dies de glòria al trot local, un dels més forts de l'illa.

Si miram un poc quadra per quadra veim com per exemple la quadra d'Es Pou d'Es Rafal tenia com a estrella a E. Marisol (una de les millors nacionals de tots els temps, avui encara plusmarquista nacional del km llançat), Nostro VX (menys assentat però tot i això guanyador del G.P.N. i el Campió de Campions), també Quick Lui (molt bon semental i trotador segur i regular), Morellet que en

donava una blanca i tres negres però sempre hi era. Llavors vengueren Regent du Pre i Scippio, dos bons cavalls de carreres, i Rumba. Per contra avui només participa en curses E, Marisol (aprenents) i està esperant com evolucionen les joves promeses Valkíria Wanda, Varisol Lui, Arisol i els joves productes de la generació «B».

Una altra de les quadres amb tradició, Sa Corbaia VX que tenien en Lírico un bon cavall de carreres, Riggy que les va donar molts bons capvespres, Maltemps VX, Neliduccia VX que participaren i de tant en tant arribaven a qualche èxit. Avui esperen i confien en una sèrie de poltres quasi tots fills d'Orio.

Després tenim la quadra Na Borrassa que ha passat de tres productes (Mel, Sorteta i Polida) a sols un (Unita Star's) i esperant a veure com evoluciona la jove A. Tous.

Una de les que també està aturada i no és per falta de productes és la quadra de Bartomeu Gili. Després

d'aconseguir un caramull d'èxits amb Faula, Joiell i Loçana i Meravella està esperant que Truiosa confirmi el que ja ha mostrat i llavors té una sèrie de poltres dels quals segons els seus propietaris destaca la jove filla de Faula i Luberian.

Sa Font Calenta tampoc encara no ha trobat substitut pel que podem dir que era insubstituïble: Castanyer. També hi havia una bona llista de trotadors com Liebre O, Saint Mathurin, Estivalia, Som Petit Bo, Sibarita. Avui lluiten per la tornada posar a punt de S'Estel de Retz i confien en el futur dels dos fills d'Estivalia (Art Bleu i Bruix).

Tampoc no corre ja cap membre de la quadra de Joan Sard de la qual el més destacat fou Joly Grandchamp. També té diferents poltres que podem destacar. Altres quadres a l'espera com els Germans Carrió que corrien amb Liduvina VX i ara esperen el futur de la seva filla.

Altres han sofert baixes encara no tapades com Roure de Jeroni Ginard

o altres que estan en repòs com Lindomundo de Biel Pascual.

També les germanes Massanet confien el seu porvenir esportiu i reproductor en una de les més grans eugues com és Junita.

Mateu Vicens encara té na Panyora que a la seva edat ja no és el que era però no té a Harisol. Confia en Vent de Fophy.

Sebastià Esteva té Valse de Nuit i diversos pòltres fills de Maître de Ego.

Es Sementeret confia en la continuïtat de Truyola LC a l'igual que Arcs CB que ja ha cercat un canvi generacional a Pol Trello i Voliva. Joan Cladera ja no té a Tornado of France, el futur Vuelve Sissi i el jove Bambi Loyal.

Crec que amb aquesta exposició podem afirmar que sols estam travessant un moment de resultats magres ja que s'ha estrevengut que gairebé tothom ha fet un canvi generacional a la vegada i ara sols

destaquen cavalls com Unita Star's, Valse de Nuit, Meravella, Pol Trello, Voliva i Panyora, que no són pocs.

Segur que en poc temps tornam tenir una de les més amples plantilles del trot balear.

Com a darrera notícia felicitar a Vicki Ginard que va fer el seu debut al món de les curses el passat diumenge 9 d'octubre a Son Pardo a una cursa especial per ponneis conduint el ja veterà Grillo. Enhorabona a la futura promesa.

RANQUING corresponent al mes d'OCTUBRE de 1994
Fins al DIUMENGE 16 d'OCTUBRE

Nom del cavall	Millor temps	Pts	MA 1	SP 2	MA 8	SP 9	SP 12	MA 15	SP 16
E. Marisol								-	
MERAVELLA	1'21"8	4		2n			-		
POL TRELLO	1'22"6	6	2n		2n				
RIGOLETTO	1'27"1	3							1r
Truyola LC				-		-	-		
Twist Emeraude			-		-			-	
Unita Stars	1'20"5	8		-	1r		2n		
Uruguaya				-				-	
Valkiria Wanda							D		
VALSE DE NUIT	1'21'6	2	2n		-			-	
VENT DE FOPHY	1'28"3	4					3r		
VOLIVA	1'21"5	5						2n	

**INSTALACIONES Y
REPARACIONES ELÉCTRICAS.
ILUMINACIÓN.
ELECTRODOMÉSTICOS.
TELICO: FAX Y TELÉFONOS**

**MÉNDEZ NÚÑEZ, 16, bajos
TELS. 56 37 95 - 83 61 80. FAX 83 52 70
CALA RATJADA**

C. D. Avance, equip de cadets

D'esquerra a dreta; drets: Toni Grillo, Francesc Bisbal, Francesc J. Barbón, Jon K. Sastre, Joan A. Barbón, Joan Moyà C., Andreu Alba (2n entrenador), Francesc Murillo, José M. Mouzo, Antonio López, Pau Nicolau, Pere Ginard, Joan Alba (entrenador). Acotats: Javier Nieto, Tomás Mayal, Miquel Genovard, Francisco Nieto, Jordi Grillo, Raül Romero, Sebastià Danús, Israel Sanandrés. També forma part de l'equip, però no és a la foto, Iván Martín.

Futbol base

Cadets

Avance, 1 - Poblense, 1
(gol de F. Barbón de penal)
Avance, 0 - At. Balears, 2

Dos partits seguits jugats en propi camp i davant dos equips que al final de lliga lluitaran pels primers llocs de la classificació.

Davant el Poblense tal volta s'hagués pogut aconseguir la victòria, encara que l'empat no es pot considerar un resultat injust. El Poblense pareixia que donava per bo l'empat i l'Avance, un poc nerviós, a causa del contrari que tenia davant, no va saber materialitzar les ocasions, poques, que va tenir de gol.

El partit contra l'At. Balears, equip amb bastanta estatura i molt semblant, es va jugar amb força i duresa lo que va conduir que a l'Avance li expulsassin, per doble amonestació, tres jugadors, producte també dels nervis i la impotència. El resultat, encara que en el

futbol és materialment impossible encertar, tal volta hagués canviat si l'Avance en dues ocasions clares que va tenir s'hagués avançat en el marcador. En la segona d'elles el porter de l'At. Balears va rebutjar per tres vegades consecutives els remats de la mateixa jugada. Els dos gols de l'equip visitant els aconseguí, un a pilota aturada i el segon en una jugada desgraciada per part d'un jugador local.

Amb tot no s'ha de desmerèixer la victòria de l'equip visitant que demostrà ser un equip ben situat en el camp i tal volta amb un poc més d'ofici que els locals.

Benjamins

Barracar, 3 - Avance, 8
(gols: Kiko 3, Xavi 3, Ferrer, Reyes)
Avance, 1 - Cardassar, 0
(gol: Ferrer)

Bon principi del campionat dels joves del club. Millor el partit contra el Barracar, pel joc

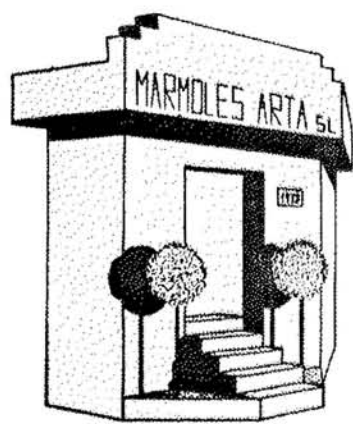
i el resultat que contra el Cardassar encara que fos en propi camp. Tal volta perquè el primer partit jugat en casa, el feren un poc nerviosos i varen desapropiar algunes jugades de gol i això va fer que el resultat no fos més ampli.

Infantils

Porto Cristo, 5 - Avance, 0
Avance, 4 - Cardassar, 2
(gols: Ferrer 2, A. Tous, Rocha)

Resultat clar i contundent contra el Porto Cristo, equip fort i amb envergadura física i un dels candidats a lluitar pel títol del grup.

En front del Cardassar, equip molt fluixet, sols li vérem algunes individualitats dues o tres al màxim, es va jugar a retxes, el que propicià que les ocasions i els gols que aconseguí el Cardassar, fossin degut a errades de la defensa de l'Avance. Esperem que el bon maneig dels entrenadors els facin estar ben centrats en el joc.

Patrocina:

TROFEU A LA REGULARITAT C.D.AVANCE

Donarem les classificacions a partir del proper número

Taller y Despacho: C/ Major, 107
Tels. 83 62 80 - 83 50 51 Fax 83 53 18

Juvenils

Alaró, 2 - Artà, 5

(gols: Ferrer, Llaneres, 2, Fornés, Víctor)

Jugaren: Mir, Troya, Canet, Mascaró, Dalmau, Ginard II, Ferrer, Ferragut, Ginard I, Llaneres, Víctor (Vives, Ciriaco, Fornés, Ramon).

En el partit disputat en el camp municipal d'Alaró l'equip artanenc va fer un partit prou bo, encara que sense esforçar-se massa ja que l'equip local, jugant bastant brut va tenir 4 expulsats i no féu molt difícil la victòria. El terreny de joc estava en bones condicions i això s'aprofità. Cal destacar un gran gol de M. Llaneras.

La propera jornada és de descans.

Futbol de penyes

Resultats:

ALMUDAINA, 5 - SON MACIÀ, 2

POP-PORRON, 1 - ALMUDAINA, 1

A Ses Pesqueres s'Almudaina va guanyar el Son Macià, líder del grup, remuntant un marcador advers d'1-2 aprofitant les poques ocasions de què va disposar.

Destacar d'aquest partit el gol de Sebastià Massanet des de més de 40 metres fent gala un cop més del seu potent xut.

I l'altre partit jugat a Manacor, tot i marcar al començament i dominar pràcticament tot el partit, no varen ser capaços de guanyar un equip nul en atac, que va fer el seu gol gràcies a una errada de la defensa.

En resum, dues jornades més i tres punts que mantenen s'Almudaina al capdavant de la classificació.

Escacs

Joan Gayà al Campionat d'Espanya per equips amb el C.A. Santa Margalida.

Des d'ahir divendres 20, en Joan Gayà està disputant el campionat d'Espanya per equips, que enguany es juga a Ciutadella (Menorca). Per quart any consecutiu el Santa Margalida, el seu equip, ha guanyat el campionat de Balears i obtingut el dret a participar en el campionat estatal. A

Ciutadella es trobarà amb els millors equips de cada autonomia, en total uns 24, que tenen entre els seus jugadors un bon planter de grans mestres i mestres internacionals.

El torneig es decideix en 9 rondes per sistema suís. A l'equip viatgen 6 jugadors, però en cada ronda només en juguen 4. En Joan torna

anar-hi per quarta vegada. «Vaig un poc menys entrenat que altres anys, però hi vaig amb la il·lusió de tornar fer un bon paper», ens ha declarat, i també s'ha compromès a dur-nos pel proper Bellpuig almanco una de les seves partides amb els seus comentaris, tant de bo si la guanya. Sort.

ES MONUMENT

vos ofereix:

Dos salons per celebrar-hi els aconteixements més importants:

**NOCES, COMUNIONS,
BATEJOS, i,
SOPARS ESPECIALS**

quintos, pandilles, esports, familiars, etc...

NOVETAT IMPORTANT:

SERVEI a DOMICILI

Si heu de celebrar la vostra festa a casa, el Monument també vos ajuda amb un servei de Menjador -inclou menjar i cambrers- i de distribució a domicili de cadires, taules, ganivets, tassons, etc....

INFORMES en:

Avda. Ferrocarril, nº4

Telf. 836 248 - 835 896

ARTÀ

Es Racó

A la foto que avui reproduïm hi ha tres personatges repetits a la foto d'Es Racó del número anterior. Es veu que eren una pandilla que anaven molt junts, i tal volta més o manco de la mateixa edat i per tant feien sortides plegats (limitades per aquell temps perquè hi havia pocs mitjans de comunicació). Aquesta excursió la feren a Ciutat i dinaren al famós Celler de Sa Premsa, restaurant que avui encara existeix.

Set eren els comensals a la taula i que anomenarem com sempre d'esquerra a dreta i que a la primera fila són:

Jaume Gili, Corb, fill d'en Miquel Gili, i que viu fa molt de temps a Ciutat. Segueixen en Toni Gili, Salero, en Tomeu Forteza, i l'amo En Mateu Sanxo, Cristo, que els va fer de xofer, ja que per aquelles saons els cotxes particulars eren escassos. Aquest home era prou conegut per tots els artanencs. Segur que no es va voler perdre el convit.

A la fila de l'altra banda de taula hi trobam en Tòfol Sancho, Balín, que fa un grapat d'anys viu a Palma i regenta una tenda de teles de roba. Segueix en Jaume Riera, Cama, que viu fa molts d'anys a Barcelona, on hi és casat. El darrer i que no mira la càmera, és en Jaume Santandreu, capellà aficat fa molts anys als centres

de recollida dels més pobres. (Ha regentat l'Hospital de Nit, Es Refugi, etc.)

Segurament aquest grup feien reunions d'Església, ja que anaven acompanyats per aquests dos capellans que aleshores eren quasi tan joves com ells i a qui l'amistat els unia fortament.

ENDEVINETA de Pere Xim

Solució a la publicada:

El dia de Tots Sants

Està molt ben ideada
com no's pot imaginar.
Que és de bo poder passar
a la vida regalada.

És que està tan ben pensada
que gràcies podem donar
a aquell que la va crear
en un monument plasmada.

Els Gorans

PIRIS & ESTELRICH

TORNAREM EL DIA 5/XI